Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

ORGAN AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII ȘI AL COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI MUNCITORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XII Nr. 550 — Vineri 29 ianuarie 1960 — 8 pagini 25 bani

Optzeci de tone

De oite ori privesc lungul șir de vagoane basculante încărcate cu fier vechi care se îndreaptă către secțiile Siemens-Martin, oțelarii Hunedoarei și Reșiței, manifestîndu-și bucuria pentru viitoarele șarje pe care le vor elabora, își îndreaptă gîndul către tinerii din toate colțurile țării care au dăruit mii și mii de ore din timpul lor liber acțiunii de strîngere a fierului vechi. Fără să vă cunoască, gîndurile de mulțumire ale oțelarilor s-au îndreptat și către voi, elevi ai Școlii medii „Gh. Lazăr", al căror bilanț de un an în acțiunea de colectare a fierului vechi atinge impresionanta cantitate de 80 de tone.

În primăvara anului trecut, cînd a pornit la Școala medie „Gh. Lazăr" acțiunea patriotică de colectare a fierului vechi, nici cele mai optimiste previ nu preconizau un asemenea bilanț. Spuneau unii:

— Aici, în centrul orașului, unde ne aflăm noi, departe de marile uzine de la care se pot colecta în mod obișnuit cantități mai mari de fier vechi, va trebui să ne rezumăm doar la mici obiecte casnice scoase din uz. Oare cîte kilograme pot însuma acestea în total?

Rezultatul entuziasmului și inventivității de care au dat dovadă elevii școlii, însuflețiți de exemplul utemiștilor, rezultatul întrecerilor între clase i-au uimit însă nu numai pe sceptici, ci și pe cei optimiști. Grupurile de elevi au colindat cartierele, stradă cu stradă, casă cu casă, solicitînd sprijinul cetățenilor în această acțiune patriotică. Astfel au izbutit Mihai Stan din clasa a XI-a „G", Octavian Rusu din clasa a XI-a „E", Aurel Ștefănescu dintr-a IX-a „C" și mulți alții să adune sute de kilograme de fier vechi.

Tudor Popescu din clasa a X-a „F" nu se număra pînă de curînd printre elevii lăudați pentru disciplina lor. Cînd a venit la școală anunțînd triumfător — „Băieți, într-o groapă pe lîngă Ghencea am găsit un morman de fier vechi" — colegii l-au privit cam neîncrezători. N-o fi vreo scornire? Cînd însă din groapa descoperită de Tudor camioanele încărcate nu mai pridideau să adune fierul vechi, toți l-au aclamat. Nouă tone au strîns numai de acolo. Asta înseamnă, aproape, încărcătura de fier vechi necesară pentru elaborarea unei șarje de oțel.

Bilanțul general al primei acțiuni a fost de 30 de tone de fier vechi. Mormanul adunat în curte depășea înălțimea gardului; au fost necesare mai mult de 10 autocamioane pentru a-l transporta...

De atunci locuitorii bulevardului 6 Martie și ai străzilor înconjurătoare au mai fost deranjați din cînd în cînd de un alai cam zgomotos. Cred însă că nici cei mai morocănoși dintre ei nu s-au supărat. Ieșeau la ferestre și priveau zîmbind cum elevii Școlii medii „Gh. Lazăr" veneau purtînd în roabe sau în cărucioare fierul vechi pe care izbutiseră să-l adune.

Din kilogramele de fier vechi depistate de fiecare dintre ei în parte — căci peste comori ca cea descoperită de Tudor Popescu nu

(Continuare în pag. 7)

Primii pași către măiestria artistică.

În toate colțurile țării tinerii sprijiniți de vîrstnici participă cu entuziasm la colectarea fierului vechi.

Plenara lărgită a Consiliului Central al Sindicatelor

În zilele de 25 și 26 ianuarie a avut loc plenara lărgită a Consiliului Central al Sindicatelor din Republica Populară Romînă.

La lucrările plenarei au luat parte, în afară de membri ai Consiliului Central al Sindicatelor, președinți ai Comitetelor Centrale ale Sindicatelor pe ramuri de producție, președinți ai Consiliilor sindicale regionale și raionale, reprezentanți ai unor ministere și organizații de masă, șefi de secții și instructori teritoriali ai Consiliului Central al Sindicatelor.

La primul punct al ordinei de zi, tovarășul Gheorghe Apostol, președintele Consiliului Central al Sindicatelor din R.P. Romînă, a expus concluziile Prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor asupra definitivării măsurilor adoptate de Plenara C.C.S. din august 1958 privitoare la îmbunătățirea muncii organizatorice a sindicatelor din țara noastră.

În continuarea lucrărilor plenarei au fost expuse raportul asupra executării bugetului Consiliului Central al Sindicatelor pe anul 1959 și proiectul bugetului Consiliului Central al Sindicatelor pe anul 1960, precum și raportul asupra executării bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1959 și măsurile pentru realizarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1960.

Pe marginea rapoartelor prezentate au urmat discuții în cadrul cărora vorbitorii au făcut propuneri privind îmbunătățirea activității organelor sindicale, a stilului și metodelor lor de muncă și pentru o mai bună gospodărire a fondurilor sindicale și de asigurări sociale în întreprinderi, instituții și comune.

În legătură cu problemele dezbătute plenara a adoptat hotărîri corespunzătoare.

Inspecția specială pentru acordarea gradelor didactice

Printre acțiunile legate de aprecierea muncii și rezultatelor obținute de către educatoare, învățători și profesori în vederea acordării gradelor didactice, inspecția specială deține un rol preponderent. Importanța ei decurge din complexitatea activităților care trebuie să fie cercetate, precum și din faptul că de rezultatul obținut la această probă inițială depinde dreptul candidatului de a fi admis la examenele pentru gradul definitiv sau gradul II sau de a i se lua în considerare lucrarea științifică pentru gradul I.

Ținîndu-se seama de aceasta, în regulamentul de aplicare a Hotărîrii partidului și guvernului privind introducerea gradelor didactice se prevede ca fiecare dintre cele două laturi ale activității cadrelor didactice — activitatea didactică și activitatea social-obștească — să fie apreciate în urma inspecției speciale cu cîte o notă, a căror medie va constitui aprecierea întregii activități a celui inspectat. Pentru a putea fi admiși la examenul de definitivat candidații trebuie să obțină la inspecția specială cel puțin media 7 (nici o notă neputînd fi mai mică de 6), iar pentru gradul II media 8 (nici o notă neputînd fi mai mică de 7), în timp ce pentru gradul I sînt admise cadrele didactice care obțin la inspecția specială cel puțin media 9.

Caracterul complex al inspecției speciale și faptul că rezultatul ei este eliminatoriu cer din partea celor care o efectuează o temeinică pregătire politico-ideologică și profesională, exigență, obiectivitate, tact pedagogic și priceperea de a mînui cu ușurință metodele muncii de cercetare științifică.

Inspecția specială se deosebește de inspecția obișnuită — individuală sau în brigadă, frontală sau tematică — nu numai prin scopul pe care-l urmărește sau prin accentul pe care-l pune pe latura de control, de constatare, ci și prin faptul că feluritele activități ale învățătorilor și profesorilor inspectați trebuie să fie analizate în întreg conținutul lor, urmărindu-se modul cum se îmbină unele cu altele și cum contribuie la realizarea țelului principal al școlii — instruirea și educarea comunistă a tineretului și ridicarea nivelului cultural al maselor. Pe de altă parte, pentru a cuprinde într-o caracterizare succintă, dar completă, toate aspectele muncii unui învățător sau profesor, este necesar ca cel ce efectuează inspecția specială să utilizeze cît mai variate și mai eficiente metode de cercetare. Durata scurtă a acestei inspecții față de complexitatea aspectelor muncii cercetate presupune pentru inspector calitatea de a surprinde cu repeziciune și în profunzime elementele esențiale pentru fiecare activitate a cadrelor didactice.

Obiectivele care se urmăresc în această cercetare sînt legate de sarcinile principale ale învățătorilor și profesorilor în munca instructiv-educativă cu elevii și în activitatea social-culturală și obștească desfășurată în școală și în afara ei. În ceea ce privește munca instructiv-educativă, inspecția specială are ca obiective: pregătirea ideologico-politică și profesională a celui inspectat, activitatea la clasă, în afara clasei și școlii, activitatea ca diriginte, activitatea metodică etc. Cercetînd aceste aspecte, inspectorul va urmări, fără îndoială, conținutul ideologic și științific al cunoștințelor predate de învățătorul sau profesorul inspectat și cum asigură acesta însușirea lor de către elevi, preocuparea lui pentru înarmarea elevilor cu concepția materialist-dialectică despre natură și societate, pentru educarea lor ateist-științifică, felul cum realizează, prin lecții și alte activități, legătura dintre școală și viață, dintre teorie și practică, nivelul pregătirii politico-ideologice și științifice și deprinderile practice ale elevilor, dacă profesorul folosește cele mai potrivite mijloace pentru educarea patriotică și internaționalistă a elevilor, pentru formarea

(Continuare în pag. 7-a)

CEHOV
prietenul oamenilor simpli

Anul acesta, la 29 ianuarie, se împlinesc 100 de ani de la nașterea marelui scriitor și umanist rus Anton Pavlovici Cehov. În întreaga sa operă, începînd cu micile schițe și terminînd cu lucrările de proporții mari, Cehov apare ca un luptător înflăcărat pentru o atitudine umană față de om. Schițele și piesele lui sînt străbătute de o uriașă încredere în om, în forțele și posibilitățile acestuia. În operele sale Cehov biciuiește fără cruțare violența și samavolnicia vîrfurilor burghezo-moșierești din Rusia țaristă. În pofida cenzurii severe instaurată de autocrația țaristă, A. P. Cehov se ridică cu hotărîre, încă de la primele sale povestiri, în apărarea omului simplu, a cinstei și demnității lui.

Cehov s-a interesat îndeaproape și de situația învățătorilor din Rusia contemporană lui. În amintirile sale despre Anton Pavlovici Cehov, Maxim Gorki redă cîteva din ideile lui Cehov cu privire la soarta învățătorului din Rusia țaristă, la rolul pe care marele scriitor socotea că s-ar cuveni să-l aibă învățătorimea.

Reproducem mai jos un fragment din amintirile lui Gorki, al cărui conținut este deosebit de semnificativ în această privință.

●

Într-o zi m-a invitat la el, în satul Cuciu-Choi, unde avea o fîșie mică de pămînt și o căsuță albă cu două caturi. Arătîndu-mi „moșia" el începu să vorbească cu însuflețire :

— Dac-aș avea mulți bani, aș amenaja aici un sanatoriu pentru învățătorii bolnavi. Aș construi o clădire luminoasă — foarte luminoasă, cu geamuri mari și tavane înalte. Aș avea o bibliotecă foarte bună, diferite instrumente muzicale, o prisacă, o grădină de zarzavat și o livadă. S-ar putea ține conferințe de agronomie, meteorologie ; un învățător trebuie să cunoască totul.

Tăcu deodată, tuși, mă privi dintr-o parte și zîmbi cu surîsul lui blînd, simpatic, care te atrăgea întotdeauna irezistibil și îți deștepta o atenție deosebit de vie față de vorbele lui.

— Te plictisești ascultîndu-mi fanteziile ? Mie, însă, îmi place să vorbesc de asta. Dacă ai ști cît de necesar este pentru satul rusesc un învățător bun, inteligent și instruit ! La noi, în Rusia este necesar ca acestuia să i se creeze condițiuni cu totul deosebite și asta trebuie făcut cît mai repede, dacă înțelegem că fără o largă instrucțiune a poporului statul se va prăbuși ca o casă construită din cărămidă prost arsă. Învățătorul trebuie să fie un artist, un maestru îndrăgostit cu înflăcărare de munca lui, iar la noi el este un salahor, un om prost instruit care se duce în sat să învețe copiii cu aceeași poftă cu care s-ar duce în surghiun. E flămînd, oprimat, și i-i frică mereu să nu-și piardă bucata de pîine. Trebuie însă ca el să fie primul om din sat, să poată răspunde țăranului la toate întrebările lui, trebuie ca țăranii să recunoască în el o putere care merită atenție și stimă, trebuie ca nimeni să nu îndrăznească să țipe la el... să-i distrugă personalitatea, așa cum fac la noi toți : polițaiul, băcanul bogat, comisarul, popa, epitropul școlii, starostele și funcționarul acela care poartă denumirea de inspector al școlilor, dar care e preocupat nu de o mai bună instrucțiune, ci de îndeplinirea cît mai exactă a circularelor trimise de la centru.

...Învățătorul nostru, opt-nouă luni pe an, trăiește ca un sihastru, n-are cu cine schimba o vorbă, se împietrește în singurătate, fără cărți, fără distracții. Iar dacă ar chema la el cîțiva tovarăși, ar fi considerat suspect, un cuvînt idiot cu care cei șireți îi sperie pe proști... Toate astea sînt dezgustătoare.. e o bătaie de joc la adresa omului care îndeplinește o muncă mare, extrem de importantă... Știi, cînd văd un învățător, mă simt stingherit și din pricina timidității lui și din pricină că e prost îmbrăcat, și am impresia că și eu sînt într-o oarecare măsură vinovat de sărăcia lui... serios !

...O umbră de profundă melancolie îi învălui ochii minunați, crețuri ca niște raze fine îi înconjurară, făcînd privirea și mai adîncă. Se uită împrejur și glumi pe propria lui socoteală :

— Vezi, ți-am făcut un întreg editorial de ziar liberal. Hai, vino să-ți dau un ceai, pentru că ai fost atît de răbdător...

Se întîmpla des așa : vorbea cu căldură, serios și sincer, și de-o dată zîmbea, rîzînd de el însuși și de cele ce spunea și în surîsul acesta blînd, melancolic se simțea scepticismul subtil al omului care știe ce valoare au vorbele, ce valoare au visurile. Și se mai simțea în acest zîmbet o modestie gingașă, o delicatețe sensibilă...

Încetișor și tăcuți ne îndreptarăm spre casă. Era o zi luminoasă și caldă ; valurile roiau jucîndu-se cu razele strălucitoare ale soarelui ; la poalele muntelui scheuna, alintîndu-se un cîine nemulțumit. Cehov mă luă de braț și tușind, spuse rar :

— E o rușine și e trist, dar e just : sînt mulți oameni care invidiază cîinii...

Și rîzînd, adăugă repede :

— Spun azi niște cuvinte foarte lipsite de [illegible]

Mi s-a întîmplat adesea să-l aud vorbind astfel :

— Știi, a venit aici un învățător... e bolnav, are soție ; nu cumva poți să-l ajuți cu ceva ? Deocamdată l-am aranjat...

Sau :

— Ascultă, Gorki, e un învățător aici care vrea să te cunoască. Nu iese din casă, e bolnav. Vrei să treci pe la el ?

Sau :

— Uite, niște învățătoare roagă să li se trimeată cărți...

Uneori întîlneam la el un asemenea „învățător" : de obicei cu obrazul roșu, conștient de stîngăcia lui, ședea pe marginea scaunului și, cu fruntea asudată își alegea cuvintele căutînd să vorbească cît mai bine și mai „erudit" ; sau, cu aerul degajat al unui om bolnăvicios de timid își concentra toate forțele cu dorința de a nu apărea prost în ochii scriitorului, și-l copleșea pe Anton Pavlovici cu o grindină de întrebări care, foarte probabil, nici nu-i trecuseră pînă atunci prin minte.

Anton Pavlovici asculta atent cuvintele stîngace ; un zîmbet apărea în ochii lui melancolici, zbîrciturile de pe tîmple tresăreau și, cu vocea-i profundă, blîndă, voalată parcă, începea să spună cuvinte simple, limpezi, apropiate de viață, cuvinte care dintr-o dată îl făceau pe interlocutor să devină mai simplu : nu mai căuta să pară deștept și de aceea devenea mai inteligent și mai interesant...

Îmi aduc aminte de un învățător : înalt, slab, cu o față gălbejită de om flămînd și cu un nas lung, coroiat, încovoiat melancolic către bărbie. Ședea în fața lui Anton Pavlovici și, privindu-l fix cu ochii lui negri, spunea posomorît, cu voce de bas :

— Din impresii similare ale existenței în cursul unui sezon pedagogic se formează un conglomerat psihologic care suprimă în mod absolut orice posibilitate de atitudine obiectivă în fața lumii înconjurătoare. Desigur, lumea nu este altceva decît ideea pe care ne-am format-o despre ea...

Aici intră în domeniul filozofiei și pomi prin ea ca un om luat de gheață.

— Spune-mi — întrebă cu o voce domoală și mîngîietoare Cehov — cine bate copiii în județul vostru ?

Învățătorul sări de pe scaun și dădu indignat din mîini :

— Ce spuneți ! Eu ? Niciodată ! Eu să bat ?

Și pufni jignit.

— Nu te enerva — continua Anton Pavlovici zîmbind liniștitor — am spus eu ceva despre dumneata ? Îmi aduc numai aminte

că am citit în ziare că cineva bate copiii și tocmai în județul dumitale...

Învățătorul se așeză, își șterse fața asudată și, respirînd ușurat, spuse cu o voce de bas răgușit :

— E adevărat. Am avut un asemenea caz. Makarov. Știți — nu e de mirare ! E o sălbăticie, dar e explicabil. E însurat, are patru copii, soția lui e bolnavă, el e tuberculos, leafa e de 20 ruble... Școala — o pivniță, și pentru învățător o singură odaie. În asemenea condiții ai bate și pe un înger, fără nici o vină, și elevii sînt departe de a fi îngeri, credeți-mă !

Și acest om care cu puțin înainte căutase fără cruțare să-l impresioneze pe Cehov cu provizia lui de cuvinte inteligente, clătinînd sinistru nasul lui coroiat, începu deodată să vorbească cu cuvinte simple, grele ca niște pietroaie, luminînd puternic adevărul blestemat și amenințător al vieții pe care o trăiește satul rusesc...

Luîndu-și rămas bun de la gazdă, învățătorul apucă cu amîndouă mîinile mîna mică și uscată cu degetele fine și, scuturînd-o, spuse :

— Am venit la dumneavoastră așa cum m-aș fi dus la un șef : timid și tremurînd ; m-am umflat în pene ca un curcan, am vrut să vă arăt că nici eu nu-s de doi bani perechea... Și acum plec așa cum pleci de la un om bun și apropiat, care înțelege totul. Mare lucru să înțelegi totul ! Vă mulțumesc ! Plec. Duc cu mine un gînd frumos și bun : oamenii mari sînt mai simpli, mai înțelegători și mai apropiați sufletește de alde noi, decît toți acești mizerabili în mijlocul cărora trăim. Rămîneți cu bine. Nu vă voi uita niciodată...

M. Gorki

De la Ministerul Învățămîntului și Culturii

Examenul de maturitate la școlile medii de cultură generală

Ministerul Învățămîntului și Culturii a stabilit obiectele la care vor fi examinați candidații la examenul de maturitate ce se va ține la sfîrșitul anului școlar 1959/1960, după cum urmează :

A. Absolvenții școlilor medii de cultură generală — secția reală — (cursuri de zi, cursuri serale și cursuri fără frecvență) și ai școlilor muncitorești de 3 ani — secția reală — vor da examen la următoarele obiecte :

1. Matematica — materia parcursă în clasele VIII-XI (de preferință exerciții și probleme) — scris și oral ;
2. Fizica — numai capitolele „Electricitate" de la electromagnetism, „Oscilații și unde electromagnetice" și „Structura atomului" — oral ;
3. Chimia — numai chimia organică — oral ;
4. Limba și literatura romînă — scris și oral ;
5. Noțiuni de marxism-leninism — (elemente de economie politică și socialism-științific) — oral ;
6. Istoria R.P.R. — oral ;
7. Bazele darwinismului — oral ;

Candidații proveniți de la școlile muncitorești de 3 ani nu vor da examen la acele obiecte care nu au fost prevăzute în planurile de învățămînt pentru aceste școli.

Candidații proveniți de la școlile sau secțiile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare vor da examen și la limba și literatura maternă, scris și oral.

B. Absolvenții școlilor medii de cultură generală — secția umanistă — (cursuri de zi și cursuri fără frecvență) și ai școlilor muncitorești de 3 ani — secția umanistă — vor da examen la următoarele obiecte :

1. Limba și literatura romînă — scris și oral ;
2. Istoria R.P.R. — oral ;
3. Noțiuni de marxism-leninism — (elemente de economie politică și socialism-științific) — oral ;
4. O limbă, la alegere — limbă și literatură — (1. latină, 1. rusă sau o limbă occidentală) — scris și oral ;
5. Fizica — numai capitolele „Electricitate" de la electromagnetism, „Oscilații și unde electromagnetice" și „Structura atomului" — oral ;
6. Chimia — numai chimia organică — oral ;
7. Bazele darwinismului — oral.

Candidații proveniți de la școlile muncitorești de 3 ani nu vor da examen la acele obiecte care nu au fost prevăzute în planul de învățămînt pentru aceste școli.

Candidații proveniți de la școlile sau secțiile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare vor da examen și la limba și literatura maternă, scris și oral.

Bolyai János
reprezentant de seamă al științei mondiale

S-au împlinit de curînd o sută de ani de la moartea genialului geometru maghiar Bolyai János, care a trăit pe teritoriul țării noastre.

Bolyai János s-a născut în anul 1802, în orașul Cluj. Tatăl său, Bolyai Farkas, era el însuși un matematician talentat, entuziast și cu preocupări culturale și tehnice multilaterale, care a funcționat aproape 50 de ani ca profesor la colegiul din Tîrgu Mureș. Dacă piesele sale de teatru n-au avut nici un succes, sobele construite după principiul lui s-au folosit mult timp în tot Ardealul. Acțiunea sa cea mai merituoasă a fost însă priceperea cu care a îndrumat începutul învățăturii fiului său János, care s-a remarcat prin talente precoce în muzică și matematici, pasiuni ce l-au stăpînit toată viața. Totuși, din cauza greutăților materiale, Bolyai János a fost nevoit să îmbrățișeze cariera militară.

Ca tînăr inginer, pe cînd se afla în orașul Timișoara, Bolyai comunică tatălui său, în anul 1823, rezultatele primelor cercetări relative la teoria paralelelor. „Din nimic am creat o lume nouă", spunea el, conștient de valoarea descoperirii făcute. Bolyai Farkas, care și-a petrecut, ca mulți alți matematicieni, cei mai frumoși ani ai vieții căutînd să dezlege problema paralelelor, care captiva pe specialiști de peste două mii de ani și în care, ca mulți alții, cu prețul unor sforțări uriașe a obținut doar unele rezultate modeste, l-a rugat stăruitor pe fiul său, din dorința de a-l cruța, să renunțe la această cercetare. Intuiția tatălui, după ani de decepție, era justă : problema nu putea fi soluționată. Dar fiul a explicat cauza tuturor insucceselor, arătînd că problema era rău pusă.

Pentru formularea problemei este necesar un scurt istoric.

Geometria a fost expusă sub o formă deductivă de Euclid, cu trei secole înaintea erei noastre. Această formă a fost considerată ca un model de perfecțiune pînă la sfîrșitul secolului XIX.

Euclid pleacă de la un număr restrîns de axiome care se verifică în practică și din ele, pe cale logică, obține restul propozițiilor geometriei elementare. Printre aceste axiome există una, axioma de paralelism, care este echivalentă cu afirmația că într-un plan printr-un punct putem duce o singură paralelă la o dreaptă dată. Comparată cu restul axiomelor, banale — de exemplu că o dreaptă este determinată de două puncte sau că două mărimi egale cu a treia sînt egale între ele — axioma de paralelism, deși este și ea intuitivă, nu mai este evidentă. Contradicția dintre aspectul de teoremă al axiomei de paralelism și imposibilitatea de a o deduce din restul axiomelor i-a intrigat de la început pe geometri.

Dar de abia spre mijlocul secolului XIX s-a arătat clar că axioma de paralelism este independentă de restul axiomelor. Și Boylai a construit o geometrie nouă, pe care a numit-o absolută, în care nu face nici un uz de axioma de paralelism. Această geometrie este consistentă, adică fără contradicții și poate fi dezvoltată tot atît de logic și de amplu ca și geometria euclidiană.

Boylai adîncește caracteristicile noțiunii de paralelism, introduce linii și suprafețe noi analoage cercului și sferei, dezvoltă trigonometria absolută, dă formule pentru arii și volume în noua geometrie și pune bazele geometriei diferențiale noi. Peste tot urmărește rezultate a căror formulare rămîne neschimbată fie că admitem ori nu axioma de paralelism.

Acest bogat material a fost expus succint, într-o broșură de 26 pagini, tipărită în 1831 sub numele „Appendix", cu intenția de a fi o completare a unei lucrări mai mari a lui Boylai Farkas, sinteza activității lui didactice, apărută în anul următor. Această lucrare remarcabilă a trecut neobservată de contemporani. Conștient de însemnătatea ei, autorul a suferit greu din cauza indiferenței lumii științifice.

Descurajat, Bolyai și-a trăit restul zilelor la Tîrgu Mureș și într-un sat vecin, pensionat la 30 ani, ignorat, în lipsuri permanente și în neînțelegeri cu ai săi.

Un fapt nou, și deosebit de însemnat în viața lui Bolyai a fost descoperirea, în anul 1848, a lucrării geometrului rus Nikolai Lobacevski „Cercetări geometrice cu privire la teoria liniilor paralele", tipărită la Berlin în anul 1840, ca o completare a rezultatelor publicate încă în 1829. Lobacevski a înlocuit axioma obișnuită a paralelelor printr-o axiomă contradictorie, presupunînd că printr-un punct putem duce două paralele unei drepte și a creat o geometrie nouă. Deși expunerea este diferită, rezultatele la care au ajuns independent Lobacevski și Bolyai coincid în mod admirabil, astfel încît numele celor doi matematicieni rămîn indisolubil legate în istoria științelor. Ambii autori au suferit dezaprobarea contemporanilor și a celor ce le-au urmat cîteva decenii încă, fiindcă aceștia nu admiteau existența altor geometrii în afara celei euclidiene, considerată de ei ca singura care interpretează fenomenele naturii. În realitate, spațiul euclidian este un caz limită al spațiului conceput de Lobacevski și Bolyai și în acest spațiu pot fi interpretate fenomenele fizice în mic, adică într-o primă aproximație.

Cercetarea geometrică pe drumul larg deschis de Lobacevski și Bolyai a dus treptat la o extindere tot mai bogată a noțiunii de spațiu, și cînd Einstein, în 1913, a dat o nouă interpretare geometrică fenomenelor fizice, reușind să explice și faptele care se abăteau de la legile mecanicii clasice, el a avut pregătită teoria matematică corespunzătoare.

Bolyai Janos a fost mult frămîntat și de probleme filozofice și sociale. În concepția lui, spațiul este o formă de existență a materiei, contrar concepției idealiste a lui Kant, care considera spațiul existent numai în conștiința noastră.

Bolyai a manifestat încrederea că lumea va scăpa de oprimarea celor avuți, s-a declarat fățiș împotriva moravurilor aristocrației, a demascat lipsa de cultură a acesteia, iar în timpul revoluției din 1848 a militat pentru cauza acesteia.

Bolyai János s-a declarat împotriva învrăjbirii naționale și manifesta un profund atașament față de națiunea romînă. „Nimeni nu iubește, nu prețuiește, nu susține mai mult decît mine națiunea romînă — spunea el — și ca oameni pe romîni îi iubesc la fel ca pe maghiari și recunosc cu admirație că deși națiunea romînă a fost asuprită de atîta vreme, totuși nu și-a pierdut vitalitatea, elasticitatea, optimismul".

Poporul romîn cinstește memoria acestui mare savant, opera lui, ideile lui social-politice.

Conf. univ. N. MIHAILEANU

Volumul mare de teme pentru acasă — cauză a supraîncărcării

Temele pentru acasă — atunci cînd nu se face abuz de ele — au un rol important în consolidarea cunoştinţelor elevilor, în înarmarea lor cu priceperea de a aplica cunoştinţele pe care le primesc în clasă.

Folosind în mod judicios, raţional, temele pentru acasă aşa încît să nu-i supraîncarce pe elevi, mulţi profesori reuşesc să atingă, prin temele date, scopul pe care trebuie să-l îndeplinească acestea. Ei se pregătesc cu seriozitate pentru lecţii, dozează în mod judicios materialul pe care-l predau elevilor ajutîndu-i să şi-l însuşească în clasă, le explică clar cum trebuie efectuate temele date acasă, ţin o strînsă legătură cu profesorii diriginţi şi cu părinţii elevilor şi se preocupă îndeaproape de felul cum îşi întrebuinţează elevii timpul în afara şcolii. Fără îndoială că în astfel de cazuri rezultatele bune nu se lasă aşteptate. Elevii nu se chinuie acasă să-şi lămurească problemele pentru că le-au înţeles din explicaţiile profesorului, îşi pot efectua temele în timp scurt şi le rămîne vreme suficientă pentru joc şi pentru recreaţie, pentru a citi o carte, a viziona un film sau un spectacol.

Din păcate, însă, această situaţie nu este aceeaşi peste tot. Se mai întîlnesc cazuri de şcoli în care elevii sînt supraîncărcaţi cu teme date pentru acasă. Deşi sînt cunoscute consecinţele dăunătoare ale supraîncărcării, există pedagogi care nu le iau în seamă. Adesea aceştia caută să se justifice invocînd motive străine de munca lor. Se ştie însă că în ultimii ani programele au fost mult reduse, manualele uşurate, iar activitatea extraşcolară a elevilor a fost reglementată, astfel încît ei s-o poată desfăşura în condiţii bune. Sursa principală a aglomerării elevilor cu obligaţii peste puterile lor se află acum în însuşi felul defectuos al organizării muncii instructiv-educative din unele şcoli, iar unul din factorii cei mai însemnaţi care duc la supraîncărcare îl constituie volumul de teme excesiv de mare pe care continuă să-l dea elevilor unii profesori.

Ministerul Învăţămîntului şi Culturii a elaborat încă din ianuarie 1958 instrucţiuni menite să ducă la înlăturarea supraîncărcării. În aceste instrucţiuni era criticat faptul că nu există o coordonare şi o proporţie justă a temelor scrise pentru acasă pe zi şi pe săptămînă, la toate materiile, pe fiecare clasă. Se arăta astfel că sînt încă frecvente cazurile cînd elevii au de executat pentru o singură zi teme scrise la 5-6 obiecte, ceea ce făcea ca elevii să piardă acasă cîte 4-5 ore sau chiar mai mult pentru executarea temelor scrise, să se culce noaptea tîrziu fără să se fi pregătit la toate obiectele, să vină a doua zi obosiţi la orele de clasă, nerămînîndu-le timpul necesar în cursul unei zile pentru lecturi suplimentare, pentru alte activităţi recreative, pentru odihnă. Condamnînd astfel de practici, instrucţiunile dau cadrelor didactice dispoziţii precise şi clare, în care se cere ca la fiecare clasă să se cîntărească cu atenţie gradul de dificultate şi volumul temelor scrise pentru acasă, în aşa fel încît ele să nu depăşească posibilităţile elevilor, iar efectuarea lor să nu depăşească o anumită normă de timp. Prin aceste instrucţiuni se cere cadrelor didactice ca pentru zilele care urmează duminicilor să dea elevilor un număr redus de teme scrise, iar pentru vacanţele de iarnă şi de primăvară să nu dea decît teme obişnuite, care se dau şi în timpul anului de la o zi la alta. Se interzice cu desăvîrşire să li se dea elevilor, ca teme scrise pentru acasă, rezumate la istorie, constituţie, ştiinţe naturale, fizică, chimie, geografie, matematică, psihologie, logică. Se interzice transcrierea notiţelor, a schemelor, a desenelor, a schiţelor executate în timpul lecţiilor.

Dar, deşi instrucţiunile sînt clare şi categorice, deşi ministerul a mai revenit asupra lor prin diferite alte materiale, ţinînd mereu trează atenţia cadrelor didactice, mai sînt încă pedagogi care nu le-au înţeles însemnătatea şi care le încalcă. Ei cer copiilor să efectueze teme scrise cu nemiluita, socotind că astfel vor învăţa mai mult. Îi obligă să rezolve de pe o zi pe alta zeci de exerciţii la matematică, să întocmească rezumate, planşe, hărţi, desene, schiţe ş.a.m.d. S-au întîlnit cazuri de profesori de matematică din Bucureşti care au dat elevilor în timpul vacanţei de iarnă, cîte 50, 100 sau 150 de exerciţii, de parcă au urmărit într-adevăr să nu le rămînă cumva vreun ceas liber. Neţinînd seamă că elevii nu au obligaţia să se pregătească numai la o singură disciplină, anumiţi profesori le răpesc tot timpul care, distribuit în mod judicios, ar trebui să le folosească atît pentru însuşirea cunoştinţelor la toate disciplinele, cît şi pentru odihnă. Solicitaţi în acelaşi timp de diferiţi profesori la eforturi peste puterile lor, o parte din elevi renunţă la pregătirea acelor lecţii la care presupun că nu vor fi ascultaţi şi neglijează disciplinele predate de profesorii care nu-i supraîncarcă. Elevii conştiincioşi se străduiesc să facă faţă obligaţiilor lor şcolăreşti renunţînd la timpul rezervat recreerii şi odihnei, asimilează în grabă, şi deci superficial, cunoştinţe care, nefiind adîncite şi fixate suficient în memorie, sînt în scurtă vreme date uitării. Uneori o atare situaţie poate avea consecinţe destul de grave, influenţînd chiar asupra sănătăţii şcolarilor.

De aceea este necesar ca toate cadrele didactice să analizeze cu seriozitate şi simţ de răspundere atitudinea lor în această privinţă. Pedagogii trebuie să fie conştienţi că rostul temelor este numai acela de a adînci, prin munca independentă a elevului, cunoştinţele dobîndite în clasă şi că, obligîndu-i pe şcolari să execute un număr exagerat de teme, nu numai că nu-i ajută să se pregătească mai bine, dar, dimpotrivă, îi împiedică de la aceasta.

Sînt foarte multe lecţii care nu impun neapărat efectuarea unor teme scrise. Profesorii ştiu asta şi pot aprecia cînd este şi cînd nu este cazul ca elevii să adîncească ceea ce au aflat în clasă prin rezolvarea unor exerciţii şi probleme sau prin efectuarea altor lucrări scrise. Ei trebuie să aibă tot timpul în vedere acest fapt şi să procedeze în consecinţă.

Problema temelor scrise pentru acasă şi a supraîncărcării în general trebuie să-i preocupe totodată pe directori şi pe diriginţi. Ei au datoria să coordoneze, să supravegheze şi să controleze eforturile la care profesorii îi supun pe elevi, pentru ca printr-o distribuire raţională a timpului rezervat învăţăturii, să ajute la creşterea nivelului de cunoştinţe al acestora.

Concentraţi asupra temei propuse elevii secţiei serale a Şcolii medii nr. 1 din Sinaia se străduiesc să dea răspunsuri corecte în lucrarea curentă de control.

O consfătuire a profesorilor din învăţămîntul seral şi fără frecvenţă

Nu de mult, din iniţiativa comitetului regional P.M.R. Constanţa a avut loc o consfătuire a cadrelor didactice care lucrează la cursurile serale şi fără frecvenţă din regiune. Consfătuirea a avut drept scop analiza felului cum este tradusă în viaţă în regiunea Constanţa Hotărîrea Comitetului Central al P.M.R. şi a Consiliului de Miniştri al R.P.R. privind îmbunătăţirea învăţămîntului seral şi fără frecvenţă.

In consfătuire au fost scoase în evidenţă o serie de realizări obţinute de şcolile serale din oraşul şi regiunea Constanţa, atît pe linia cuprinderii unui număr cît mai mare de muncitori, cît şi pe linia îmbunătăţirii continue a metodicii predării lecţiilor, a înarmării muncitorilor-elevi cu cunoştinţe temeinice. S-a arătat că în acest an şcolar, ca urmare a condiţiilor create prin aplicarea Hotărîrii partidului şi guvernului, în învăţămîntul seral din regiune au fost cuprinşi cu 65 la sută mai mulţi elevi decît în anul şcolar precedent. In majoritatea şcolilor serale peste 75 la sută din elevi au obţinut la sfîrşitul primului trimestru note de trecere la toate obiectele. Pot fi date ca exemplu în acest sens cursurile serale de pe lîngă Şcoala medie nr. 1 „Mircea cel Bătrîn" din Constanţa, unde 90 la sută din elevii clasei a VIII-a au note bune şi foarte bune, Şcoala medie nr. 2 din Constanţa, Şcoala medie din Feteşti etc. Există însă, din păcate, şi o serie de şcoli în care lucrurile nu merg bine. De exemplu, la secţiile serale ale şcolilor medii din Cernavodă şi Babadag mulţi dintre elevii înscrişi în clasa a VIII-a s-au retras din şcoală, deoarece nu s-a acordat atenţia cuvenită asigurării frecvenţei regulate a elevilor, legăturii dintre şcoală şi întreprinderile în care lucrează aceştia. Lecţiile nu au fost organizate aşa încît să trezească interesul pentru însuşirea cunoştinţelor predate. Criticînd şcolile în care există asemenea situaţii, participanţii la consfătuire au arătat că în etapa următoare trebuie să se intensifice legătura cu întreprinderile în vederea asigurării frecvenţei regulate şi a păstrării în şcoală a tuturor elevilor înscrişi.

Multă atenţie a fost acordată în cadrul consfătuirii problemelor privitoare la desfăşurarea lecţiilor, la metodica acestora. A fost subliniată iniţiativa cadrelor didactice de la Şcoala medie nr. 1 din Constanţa unde s-au organizat cîteva lecţii deschise cu aceeaşi temă la cursurile de zi şi la cele serale, pentru a se trage concluzii asupra structurii pe care trebuie s-o aibă lecţia predată elevilor din învăţămîntul seral spre deosebire de lecţia predată în învăţămîntul de zi. In timp ce în lecţiile de transmitere de noi cunoştinţe predate la cursurile de zi accentul a căzut pe predarea noilor cunoştinţe, în lecţiile predate în şcoala serală profesorii au socotit necesar să acorde mai mult timp şi mai multă atenţie fixării cunoştinţelor, fără să neglijeze însă, bineînţeles, nici predarea şi nici scurta reimprospătare, la începutul lecţiei, a cunoştinţelor primite de elevi în lecţia anterioară.

Luînd în discuţie cauzele care au determinat existenţa neajunsurilor în însuşirea cunoştinţelor de către muncitorii-elevi din unele şcoli serale şi măsurile ce trebuie luate în a doua jumătate a anului şcolar pentru îmbunătăţirea pregătirii lor, participanţii la consfătuire au arătat că este neapărat necesară o pregătire minuţioasă pentru lecţie a profesorilor care predau în învăţămîntul seral. In cadrul acestei pregătiri ei trebuie să se oprească îndeosebi asupra metodei de predare a temei respective, cît şi asupra procedeelor ce vor fi folosite pentru a-i ajuta pe elevi să-şi fixeze cît mai bine cunoştinţele. Pe această linie profesorii prezenţi la consfătuire au arătat că fixarea cunoştinţelor se poate realiza nu numai în timpul rezervat la sfîrşitul unei lecţii, ci şi pe parcursul lecţiei, după prezentarea unei legi, a unui fenomen etc.

Participanţii la consfătuire au scos în evidenţă şi necesitatea cunoaşterii mai amănunţite de către profesorii care predau la cursurile serale a specificului muncii elevilor în întreprinderile în care aceştia lucrează, necesitatea cunoaşterii sarcinilor de plan ce revin acestor întreprinderi şi chiar elevilor. Şcoala serală trebuie să sprijine activitatea din producţie a elevilor prin referiri în lecţii la această activitate. Astfel muncitorii-elevi vor avea în acelaşi timp posibilitatea să înţeleagă mai bine cele predate, deoarece acestea se vor întemeia pe fapte şi date cunoscute de ei din munca lor practică, precum şi să-şi îmbunătăţească activitatea în producţie, însuşindu-şi legile şi principiile care stau la baza ei. Acest lucru se poate realiza dacă toţi profesorii şcolilor serale, ca şi diriginţii din aceste şcoli, îi vor cunoaşte pe elevii-muncitori la locul lor de producţie, dacă vor sta mai des de vorbă cu maiştrii, inginerii şi şefii secţiilor în care lucrează elevii, dacă se vor documenta asupra problemelor pe care ei trebuie să le rezolve în producţie. In acest fel cadrele didactice din şcolile serale îşi vor putea îmbunătăţi mult munca instructiv-educativă.

O importanţă deosebită a fost acordată în cadrul consfătuirii problemelor referitoare la tematica orelor de diriginţie şi la modul cum se desfăşoară acestea. Mulţi din cei prezenţi au arătat că adesea orele de diriginţie se rezumă încă la expunerea unor referate monotone şi neinteresante pentru muncitorii-elevi. Ei au subliniat necesitatea orientării conţinutului orelor de diriginţie spre discuţii vii asupra unor probleme care să-i atragă pe elevi. De pildă, s-ar putea discuta probleme referitoare la productivitatea muncii profesionale şi a muncii pe care o desfăşoară ei pentru însuşirea cunoştinţelor, s-ar putea realiza un schimb de experienţă privitor la luarea notiţelor, la folosirea manualelor etc., ar putea fi prezentate aspecte biografice din viaţa şi activitatea eroilor clasei muncitoare din ţara noastră, a conducătorilor proletariatului internaţional, aspecte din viaţa şi activitatea unor oameni de ştiinţă care au dat exemple de patriotism, s-ar putea organiza discuţii asupra problemelor legate de dezvoltarea tehnicii, de automatizarea producţiei etc. Şi, bineînţeles, o astfel de tematică nu presupune excluderea din conţinutul orelor de diriginţie a problemelor curente, legate de analiza periodică a situaţiei la învăţătură, disciplină şi frecvenţă a fiecărui elev în parte.

Luînd în discuţie unele probleme legate de cursurile fără frecvenţă participanţii la consfătuire au scos în evidenţă lipsurile ce se mai manifestă în organizarea meditaţiilor şi consultaţiilor la aceste cursuri, faptul că n-au fost folosite toate posibilităţile menite să asigure o bună pregătire a elevilor în cadrul lor. S-a cerut secţiilor de învăţămînt şi cultură să depună eforturi sporite spre a cuprinde în învăţămîntul fără frecvenţă în anul viitor un număr mai mare de muncitori din sectorul agricol decît numărul celor înscrişi acum, să se îngrijească mai mult de felul cum sînt pregătiţi toţi tinerii care studiază fără frecvenţă.

Dezbătînd probleme importante, arătînd care sînt sarcinile de viitor, consfătuirea profesorilor ce lucrează în învăţămîntul seral şi fără frecvenţă din regiunea Constanţa i-a ajutat pe aceştia să-şi îmbunătăţească activitatea. Aplicînd măsurile ce le-au fost recomandate în consfătuire, profesorii şcolilor serale vor izbuti să ridice munca lor la nivelul sarcinilor care le stau în faţă.

GHEORGHE MICU
Inspector la secţia de învăţămînt

Elevii petrec cu drag timpul liber în bibliotecile școlare. Iată o imagine grăitoare în această privință: biblioteca Școlii medii nr. 22 din București.

Cum îndrumez studiul individual al elevilor

Ținînd seama că îndrumările date de profesori îi ajută într-o măsură însemnată pe elevi să-și organizeze cît mai bine munca de efectuare a temelor date acasă, de studiere a lecțiilor din manual în așa fel încît să-și consolideze toate cunoștințele predate fără să piardă mult timp și fără să fie supraîncărcați, am acordat o mare atenție acestei probleme în munca mea cu elevele anului la care sînt diriginte – anul IV, secția educatoare a Institutului pedagogic de învățători din Arad.

Mă ocup de aceste eleve încă din anul școlar trecut. Cînd am devenit dirigintele lor am aflat de la fostul diriginte și de la colegii care predaseră în anii precedenți aici că voi avea de a face cu o clasă slabă la învățătură. M-am convins și eu apoi de acest lucru. Cum era și firesc, am pornit atunci să aflu cauzele acestei stări de fapt. După cercetările făcute – discuții cu secretara biroului U.T.M. pe clasă, cu elevele, analiza caietelor de notițe și teme – mi-am dat seama că una din cauzele principale ale situației slabe la învățătură consta în faptul că multe eleve nu știau să-și organizeze studiul, să ia notițe, să folosească manualul. Era necesar deci să pornesc de la înlăturarea acestei cauze. Am consacrat trei ore de diriginție îndrumării studiului individual al elevelor. În prima oră le-am dat îndrumări în legătură cu luarea notițelor în clasă, pornind, bineînțeles, de la analiza caietelor lor de notițe. În altă oră am analizat modul în care se studiază o lecție din manual. Cu această ocazie am precizat cum se scot ideile principale, cum se stabilesc concluziile etc.

Pentru lărgirea orizontului lor profesional și în scopul formării deprinderilor de muncă intelectuală le-am cerut elevelor – bineînțeles destul de rar – să întocmească recenzii sau rezumate asupra lucrărilor de pedagogie sau de metodică studiate. În prealabil le-am dat îndrumări amănunțite asupra modului în care trebuie să lucreze, așa încît să nu piardă mult timp și munca lor să dea un bun randament: să-și fixeze mai întîi ideile principale, argumentele, concluziile și apoi să pornească la redactare, care să fie cît mai succintă și mai clară.

Un alt gen de lucrări, pe care am cerut să le efectueze în aceleași condiții, au fost referatele scurte pe teme pedagogice. Le-am cerut să însemne observațiile făcute în timpul practicii pedagogice la grădinița de aplicații și pe baza acestora să întocmească scurte referate pe diferite teme care le au fost date în prealabil, pentru ca materialul faptic să fie adunat sistematic și planificat. Iată cîteva teme: „Cum am reușit să cunosc și să studiez copiii în timpul activităților la alegere"; „Cum se formează deprinderile igienice și de purtare civilizată la copiii din grupa mică"; „Cele mai frecvente greșeli de vorbire observate la copiii din grupa mică"; „Cum se dezvoltă sentimentul de grijă față de bunurile obștești la copiii din grădiniță". Bineînțeles, din grija de a nu supraîncărca elevele, numărul acestor referate, ca și al recenziilor și rezumatelor, a fost mic în tot decursul anului și am lăsat timp suficient între data la care le-am cerut și data cînd trebuiau prezentate.

Pentru a da un ghid concret elevelor în legătură cu studiul lor individual și mai ales în legătură cu folosirea rațională a timpului (regimul de zi), două eleve fruntașe și cu bune rezultate în organizarea rațională a muncii individuale și-au împărtășit în fața întregii clase, în orele de diriginție, experiența lor în această privință. Prima a vorbit despre felul cum își împarte timpul unei zile (de dimineața, de la deșteptare și pînă seara la culcare), iar cealaltă despre folosirea timpului într-o săptămînă. Ziua și săptămîna au fost luate la întîmplare, pe la mijlocul trimestrului. În jurul celor spuse de ele au avut loc în clasă discuții interesante, iar la sfîrșitul orei s-a stabilit în mod concret regimul elevelor interne și apoi al celor externe.

Am urmărit îndrumarea studiului individual și pe alte căi: în orele de clasă la specialitatea pe care o predau – pedagogia – în discuțiile cu colegii și în asistențele pe care le-am făcut la unii dintre ei. I-am solicitat pe profesorii clasei la care predau să-și coordoneze temele date pentru acasă, ca să nu supraîncarce elevele și, totodată, i-am făcut atenți asupra faptului că trebuie să dea îndrumări pentru efectuarea temelor. De asemenea, am discutat cu părinții elevelor externe și m-am preocupat mult mai ales de îndrumarea elevelor interne la meditație.

Metodele și procedeele pe care le-am utilizat pentru îndrumarea studiului individual al elevelor și pentru a le forma unele deprinderi de muncă intelectuală s-au soldat cu rezultate pozitive. Acest lucru îl confirmă și faptul că la sfîrșitul trimestrului I elevele anului IV, pînă nu de mult codașe, au avut cea mai bună situație la învățătură, clasificîndu-se pe locul I pe școală.

I. DRAGAN
Arad

Olimpiada de fizică și matematică

Societatea de științe matematice și fizice organizează și în anul acesta, cu sprijinul M.I.C. și al C.C. al U.T.M. a XI-a ediție a Olimpiadei de matematică și fizică.

Etapa locală a olimpiadei pentru școlile medii, pedagogice, profesionale, tehnice și tehnice de maiștri va avea loc în ziua de 21 februarie a.c. pentru matematică și în ziua de 28 februarie a.c. pentru fizică. Etapa regională se va desfășura în primele două zile ale vacanței de primăvară a elevilor, iar etapa finală va avea loc între 25 și 27 aprilie a.c.

Etapa pregătitoare a olimpiadei micilor matematicieni și fizicieni (clasele V — VII) va dura pînă la 1 martie a.c. iar etapa locală se va desfășura la 10 aprilie a.c. în localitățile reședințe de raion.

Profesorii de matematică și fizică din școlile de 7 ani, medii, pedagogice, profesionale, tehnice și tehnice de maiștri sînt chemați să sprijine olimpiada, care constituie un factor important în ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor.

Aparat de proiecție construit cu mijloace locale

Aparatul universal de proiecție și de mărit — deosebit de util în demonstrarea unui mare număr de cunoștințe de fizică, științe naturale, chimie etc. — se poate construi ușor cu mijloace locale, de către elevi, sub îndrumarea profesorului de fizică.

Se va confecționa din lemn o cutie avînd dimensiunile 25 cm lungime, 10 cm lățime și 10 cm înălțime (grosimea scîndurii să fie aproximativ de 8 mm). Capacul și fundul se vor confecționa separat și apoi se vor fixa. În mijlocul celor două părți laterale, dispuse vertical, se va face cîte o tăietură de 12,4 cm lungime și 1 cm lățime. Aceasta este necesară fixării ramei cu imaginea ce dorim s-o prezentăm. Partea din față a cutiei (notată Sc în fig. 1) este destinată obiectivului. Aici se va fixa aparatul fotografic. Exact la mijlocul acestei scînduri se va tăia o fereastră avînd dimensiunile de 6 cm — 4 cm (fig. 2-a), iar la mijlocul scîndurii așezate pe partea opusă, în fața căreia sînt conduse imaginile, se va tăia de asemenea o fereastră, avînd dimensiunile 10 cm. X 12 cm (fig. 2—b). Scîndura-obiectiv se va fixa în cuie, iar scîndura pe care sînt conduse imaginile se va prinde pe sarniere, înlesnindu-se astfel manevrarea becurilor. Este necesară însă o bună etanșare.

Pentru iluminare se vor folosi două becuri de 40 pînă la 75 Wați, așezate în cutie în colțurile dinspre scîndura-obiectiv. Priza de curent și întrerupătorul vor fi fixate, bineînțeles, în exterior.

Pe partea interioară a peretelui care servește ca obiectiv, între becuri și perete, se vor fixa oglinzi, care vor concentra razele de lumină și le vor reflecta pe peretele din spate (fig. 1), pe imagine, în timp ce fereastra obiectivului este deschisă.

Spre a se putea fixa aparatul fotografic la fereastra obiectivului se confecționează un dispozitiv de susținere — un colțar și o scîndură pătrată (platformă). O parte a colțarului va fi prinsă în cuie pe peretele obiectiv, iar cealaltă va susține platforma pe care se prinde aparatul fotografic (fig. 3).

Aparatul astfel confecționat servește pentru proiecția diapozitivelor, dar poate fi folosit și ca aparat epidiascop pentru proiecția ilustrațiilor de cărți sau reviste și ca aparat de mărit.

Cum se realizează proiecția diferitelor imagini?

Pentru proiectarea ilustrațiilor din cărți sau reviste se va fixa aparatul fotografic la scîndura-obiectiv. Se vor aprinde becurile, iar imaginea va fi ținută în dreptul ferestrei de proiecție în locașul rezervat ei. Se va potrivi claritatea, manevrîndu-se aparatul fotografic. Ca ecran se poate folosi o pînză albă. Este important ca toate îmbinările scîndurilor cutiei să fie acoperite cu mucava.

Dacă vrem să proiectăm diapozitive, vom utiliza rame în care se prind diapozitivele. Ramele se pot confecționa cu mijloace locale după modelul ramelor de uz curent, avînd însă lungimea 40—45 cm și lățimea 12 cm. Ramele se introduc în locașul imaginii după ce se aprind becurile, pe tăieturile făcute pentru rama glisantă (fig. 2). Acum aparatul fotografic se mută din dreptul scîndurii-obiectiv, fixîndu-se în mod similar pe scîndura din spate. Se închide fereastra-obiectiv și proiecția diferitelor diapozitive poate să înceapă.

Pentru a folosi aparatul confecționat de noi ca aparat de mărit vom așeza negativele în ramă. Imaginea negativă se va reflecta pe o hîrtie fotografică. Developăm și fixăm apoi imaginea obținută. Timpul de expunere trebuie experimentat.

Este important să se utilizeze o bună sursă de lumină, iar becurile să nu fie lăsate să ardă fără rost timp mai îndelungat, deoarece aparatul se va încălzi prea puternic.

MAXIMILIAN ZOLTAN
cercetător în laboratorul de încercări și documentări de la I.M.D.

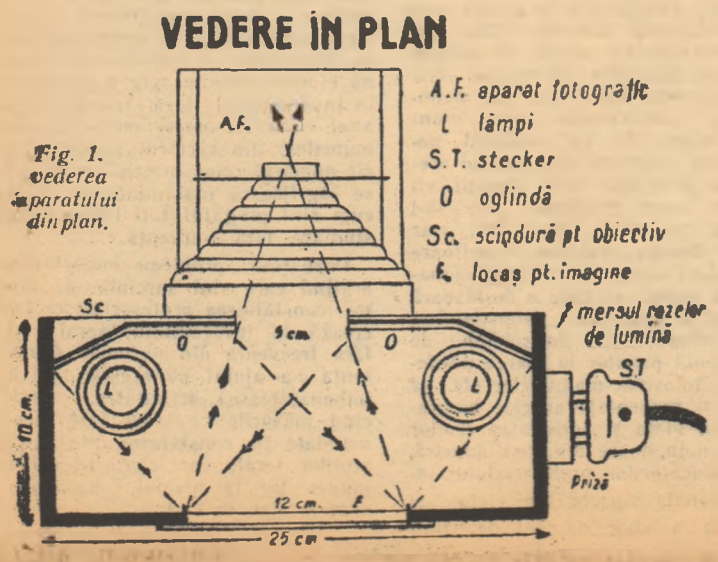

Fig. 1. vederea aparatului din plan.

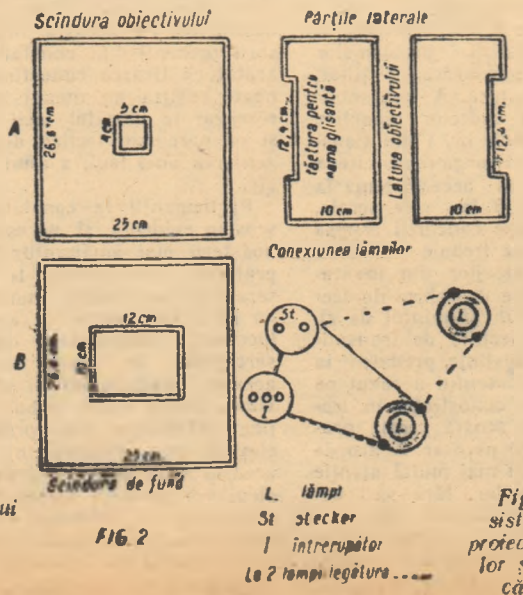

Fig. 2 Detalii privind confecționarea aparatului

FIG. 2

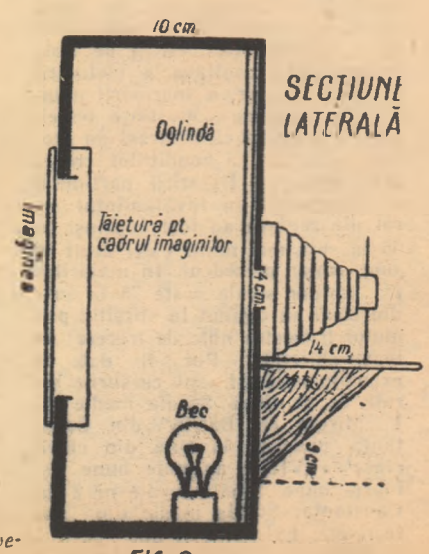

FIG. 3

Fig. 3 Utilizarea sistemului pentru proiectarea diapozitivelor și imaginilor din cărți și reviste.

Lecţii despre maşinile agricole

Conform programei şcolare, la cursul de cunoştinţe agricole din clasa a VII-a se predau, în această perioadă, cunoştinţe despre maşinile agricole. Importanţa deosebită a predării acestui capitol rejese din extinderea pe care o capătă mecanizarea lucrărilor agricole în ţara noastră. Cunoaşterea temeinică şi folosirea generalizată a tehnicii agricole, reprezentată în mare măsură prin unelte şi maşini agricole perfecţionate, constituie un element primordial în lupta pentru obţinerea de recolte îmbelşugate. Buna pregătire a elevilor din şcolile săteşti de cultură generală pentru viitoarea lor muncă în agricultură impune cu necesitate cunoaşterea de către ei a mijloacelor mecanizate de producţie folosite în agricultura modernă.

In predarea lecţiilor despre maşini agricole în şcolile săteşti de cultură generală trebuie să ţinem seama în primul rînd de scopul acestor lecţii — de a completa cunoştinţele de agrotehnică şi fitotehnie (predate în clasele V—VI), cu noţiuni teoretice şi practice despre principalele maşini agricole, spre a da elevilor o privire de ansamblu asupra desfăşurării procesului de producţie într-o gospodărie agricolă socialistă, de a-i ajuta să înţeleagă importanţa folosirii mijloacelor mecanizate în agricultură şi aportul concret pe care-l aduc acestea în asigurarea sporurilor de recoltă, de a-i înarma cu unele priceperi şi deprinderi de bază, pentru a putea deveni colaboratori direcţi ai specialiştilor mecanizatori din agricultură. Urmărim deci formarea unor muncitori agricoli luminaţi, înarmaţi cu cunoştinţe cît mai complete şi unitare de agricultură ştiinţifică, inclusiv problemele de mecanizare, pe care să le poată pune în aplicare cu ajutorul tehnicii moderne.

In al doilea rînd, în predarea lecţiilor despre maşini agricole trebuie să ţinem seama de o serie de criterii izvorîte din specificul cunoştinţelor relative la funcţiunea pe care o îndeplinesc maşinile într-o gospodărie agricolă. Ţinînd seama de aceasta, trebuie să explicăm cunoştinţele despre maşinile agricole numai în corelaţie cu lucrările pe care le execută elevii în cadrul procesului de producţie. Este neindicat să li se predea elevilor maşinile în mod izolat, una cîte una, desprinse de funcţiunile pe care le îndeplinesc.

De exemplu, capitolul despre maşinile de semănat va trebui prezentat pornind de la lucrările de semănat cu ajutorul maşinilor de semănat. Cuprinsul lecţiilor respective ar putea fi expus, bunăoară, după următoarea schemă generală:

1). Avantajele semănatului cu maşina, în comparaţie cu semănatul prin împrăştiere, cu mîna.

2). Metodele de semănat cu maşina: a) semănatul în rînduri şi descrierea maşinii de semănat în rînduri; b) semănatul în cuiburi şi descrierea maşinii de semănat în cuiburi; c) plantatul şi descrierea maşinii de plantat.

3). Distanţa între rînduri şi adîncimea de semănat: a) distanţele între rînduri şi adîncimea la care se seamănă plantele agricole; b) modul cum se reglează maşina pentru a semăna la distanţa şi adîncimea voită.

4). Cantitatea de sămînţă la hectar: a) norma de semănat şi factorii de care depinde; b) modul cum se reglează maşina pentru a semăna norma stabilită.

5). Executarea semănatului cu maşina pe teren: conducerea maşinii şi dispozitivele de conducere, întoarcerile, direcţia deplasărilor, randamentul etc.

6). Ingrijirea maşinii: înainte de lucru, în timpul lucrului, în timpul păstrării.

Vom căuta deci să îmbinăm cunoştinţele de agrotehnică cu cele privitoare la maşini, sprijinindu-le reciproc, corelîndu-le unele cu altele, spre a realiza sistemul unitar şi complet de cunoştinţe despre care s-a vorbit mai sus.

In descrierea propriu-zisă a maşinilor vom stărui asupra părţilor principale şi tipice ale maşinilor agricole studiate şi asupra funcţiunilor pe care le îndeplinesc acestea. Este indicat să prezentăm mai întîi maşina în întregul ei, spre a fi intuită ca atare. Prezentăm apoi părţile din care este formată maşina respectivă (piesele, dispozitivele sau mecanismele), insistînd asupra părţilor tipice şi caracteristice acelei categorii de maşini.

Se ştie că maşinile agricole se compun, în general, din următoarele părţi principale: un cadru metalic, ce formează scheletul pe care sînt montate celelalte părţi; piesele active sau lucrătoare; dispozitivele de transmitere a mişcărilor; mecanismele de reglare a lucrării. Ceea ce diferă esenţial de la o categorie de maşini la alta sînt piesele active, împreună cu dispozitivele cu care sînt conexate. Asupra acestora trebuie atrasă mai cu deosebire atenţia elevilor. Celelalte părţi — dispozitivele de transmitere a mişcărilor (roţi dinţate, curele, lanţuri etc.) — sînt, în principiu, asemănătoare la cele mai multe maşini agricole. Astfel, la maşina de semănat vom arăta îndeosebi aparatul de distribuire a seminţelor, ca făcînd parte din complexul format din coşul de alimentare, aparatul de distribuire, tuburile de conducere, brăzdarele. La secerătorile-legători vom descrie aparatele de tăiere şi de legare, socotite ca mecanisme ce fac parte din complexul conexat: aparatul de tăiere, platforma transportoare orizontală, elevatorul cu pînze, aparatul de legat.

In ce ordine şi cum vom realiza partea esenţială a lecţiei — descrierea pieselor unei maşini? Vom descrie aceste piese prin intermediul funcţiunii pe care o îndeplinesc şi în ordinea executării lucrării respective.

Să ne oprim, de exemplu, la piesele lucrătoare ale plugului. Ţinînd seama de faptul că lucrarea pe care o execută plugul este de a tăia brazda în sens vertical şi în sens orizontal, de a o răsturna şi mărunţi, vom prezenta în mod firesc piesele lucrătoare ale plugului astfel: cuţitul sau fierul lung, care taie brazde în sens vertical, brăzdarul sau fierul lat, care taie brazda în sens orizontal şi cormana, care răstoarnă şi mărunţeşte brazda. Acestea sînt piesele active ale plugului şi în această ordine lucrează; elevul trebuie să le intuiască în aceeaşi ordine, pe măsură ce intră în funcţiune.

Să luăm un alt exemplu — maşina de treierat sau batoza. Deşi este o maşină mare şi complicată, o putem explica uşor şi sistematic dacă, în loc să ne oprim la toate dispozitivele sau piesele care ies în evidenţă la prima privire, urmărim drumul parcurs de snopul de cereale prin maşină. Şi aici elevii trebuie să ia cunoştinţă de piesele şi mecanismele batozei pe măsură ce acestea intră în funcţiune, explicîndu-li-se totodată şi operaţiile pe care le execută. Astfel, începem cu aparatul care desparte boabele din spice (bătătorul şi contrabătătorul) şi continuăm cu dispozitivele prin care trec paiele şi boabele (scuturătorii, curăţirea I-a şi a II-a, triorul spiral etc.).

In partea finală a lecţiei predăm dispozitivele de reglare a lucrului maşinii explicate, vorbim despre supravegherea în timpul lucrului, dăm elevilor date practice asupra randamentului maşinii, le vorbim despre îngrijirea şi păstrarea ei etc.

Este indicat să folosim larg în predare metoda demonstraţiei, ţinînd seama de vîrsta elevilor din clasa a VII-a şi de puterea lor de înţelegere. Prin demonstraţie înţelegem prezentarea reală a maşini ce se explică, deschiderea sau demontarea ei spre a se vedea principalele piese componente, desenarea lor în caietele de practică, punerea în funcţiune a maşinii în faţa elevilor, controlul lucrului efectuat etc.

Procedînd în felul acesta, vom putea obţine rezultate cît mai bune în predarea lecţiilor privitoare la maşinile agricole.

PETRE STANCULESCU

Lecţiile despre maşinile agricole stîrnesc un deosebit interes în rîndul elevilor din şcolile săteşti.

Autodeservirea elevilor în şcoală

La Şcoala medie nr. 33 din Capitala s-a introdus, începînd din acest an, sistemul autodeservirii. Pe lîngă acţiunile din timpul săptămînii, sîmbăta, după terminarea cursurilor, echipe de elevi, prin rotaţie, rămîn şi fac curat în sălile de clasă. S-au organizat în această privinţă şi întreceri între clase. Ca urmare, în şcoală se simte tot mai mult grija elevilor pentru păstrarea şi îngrijirea avutului obştesc.

Educaţi în spiritul economisirii

Şcolile din oraşul Craiova au înregistrat importante succese în educarea elevilor în spiritul economisirii. Valoarea depunerilor pe carnetele C.E.C. ale cadrelor didactice şi ale elevilor de la Şcoala medie nr. 2, de exemplu, a depăşit suma de 100.000 lei. La Şcoala medie nr. 3 valoarea depunerilor la C.E.C. este de aproximativ 50.000 lei, iar la Şcoala medie nr. 1 de 32.000 lei. Acţiunea de economisire prin C.E.C. continuă

Ajutorul părinţilor în munca educativă

Comitetul de părinţi al Şcolii de 7 ani din Calafat depune multă stăruinţă în activitatea sa.

Principala preocupare a comitetului este sprijinirea şcolii în rezolvarea problemelor instructiv-educative. Constatînd că în clasa a VI-a „A" mai sînt încă mulţi elevi nedisciplinaţi, comitetul de părinţi a organizat o şedinţă cu părinţii elevilor din această clasă, în cadrul căreia s-au luat măsuri concrete pentru îmbunătăţirea disciplinei printr-o mai atentă supraveghere a copiilor de către părinţi.

Tot cu sprijinul părinţilor şcoala a realizat un panou de onoare şi cadrul unei gazete satirice de perete — „Ariciul" — care sînt bune mijloace educative de stimulare a elevilor la învăţătură şi disciplină.

Căi de însuşire a deprinderilor practice

INSTRUCTAJUL

Atît în lecţiile de lucrări practice în atelierele şcolare, cît şi în cadrul excursiilor în întreprinderi sau în cadrul practicii în producţie a elevilor, se foloseşte deseori metoda instructajului prin care elevii şcolii de cultură generală sînt ajutaţi să capete o serie de deprinderi practice de muncă.

Instructajul care se realizează în atelierul şcolii sau în întreprindere impune profesorului-maistru ca o dată cu explicarea cunoştinţelor sau deprinderilor pe care urmăreşte să şi le însuşească elevii, să efectueze şi demonstraţia practică de mînuire a uneltelor, a maşinilor-unelte etc. folosite în operaţia dată.

Instructajul poate fi realizat cu întrega grupă de elevi sau individual pe parcursul desfăşurării lucrărilor practice. El poate avea loc la începutul lecţiei, constituind atunci ceea ce se numeşte instructajul practic introductiv şi poate fi reluat pe parcursul desfăşurării lecţiei, atunci cînd profesorul-maistru constată la un mare număr de elevi aceleaşi greşeli în mînuirea unei unelte sau în efectuarea anumitor operaţii. De pildă, în exerciţiile de aşchiere a metalelor cu dalta, elevii clasei a VI-a fac de multe ori aceleaşi greşeli în aşezarea dălţii pe metal, în potrivirea acesteia pentru a se obţine un randament cît mai mare. Intr-o astfel de situaţie, este bine ca profesorul-maistru să reia instructajul practic, efectuînd el însuşi exerciţii de aşchiere a metalului cu dalta, dar în acelaşi timp insistînd ca elevii să înţeleagă mai bine factorul care determină randamentul dăltuirii. Pentru aceasta atunci cînd aşează dalta pe metal, explică elevilor cît de mare trebuie să fie unghiul de degajare şi cel de aşezare a dălţii, cum influenţează asupra acestor unghiuri metalul pe care-l lucrează etc.

De regulă, instructajul practic introductiv, care se desfăşoară frontal cu întreaga grupă, îi pregăteşte pe elevi, pe baza exemplului concret, să efectueze un anumit exerciţiu practic, să mînuiască o anumită maşină-unealtă, să realizeze o instalaţie electrică etc. La clasa a VII-a, de exemplu, pentru a le forma elevilor deprinderi de montare a unui întrerupător într-un circuit, înainte de a trece la instructajul practic, profesorul-maistru se îngrijeşte ca pe masa de lucru a fiecărui elev să se găsească materialele şi sculele necesare efectuării lucrării respective. Apoi are loc instructajul propriu-zis, în care profesorul-maistru le arată practic elevilor cum să realizeze montajul respectiv, avînd tot timpul grijă ca să poată observa cît mai bine diferitele exerciţii pe care el le efectuează. Instructajul se încheie de regulă cu reproducerea de către unii elevi a exerciţiilor efectuate de profesorul-maistru în timpul instructajului.

Dacă e vorba de o lecţie în care elevii trebuie să înveţe, de exemplu, mînuirea strungului paralel, atunci profesorul-maistru, înainte de a trece la instructajul practic introductiv, împarte grupa de elevi în subgrupe, astfel ca toţi să-i poată urmări toate mişcările de mînuire a diferitelor manete ale strungului. Apoi efectuează instructajul practic în faţa fiecărei subgrupe. In timp ce le explică verbal elevilor care sînt dimensiunile ce caracterizează strungul, cum se realizează acţionarea strungului individual prin motor electric sau prin transmisie, cum se realizează mişcarea de avans a căruciorului, ca rezultat al căror mişcări se realizează aşchierea la strung etc., profesorul-maistru le va arăta concret toate aceste lucrări, insistînd, prin demonstraţii practice, asupra mînuirii manetelor, asupra caracteristicilor manetei pentru schimbarea vitezei, pentru avans, pentru inversare etc. De asemenea, le arată practic cum se stabileşte raportul diferitelor mişcări (mişcarea în direcţia de aşchiere pe care o face piesa de prelucrat, mişcarea în direcţia avansului şi mişcarea în direcţia grosimii aşchiei, pe care le face cuţitul), raport a cărui stabilire se impune la prelucrarea fiecărei piese noi.

Apoi, cînd elevii trec ei înşişi la mînuirea strungului, profesorul-maistru va supraveghea pe fiecare în parte.

In instructajul practic introductiv profesorul-maistru va insista şi asupra sarcinilor concrete ce le revin elevilor din grupă dacă este vorba de complexe de operaţii. Bunăoară, dacă elevii unei grupe din clasa a X-a a unei şcoli săteşti au de efectuat exerciţii practice de curăţire a motorului de tractor, în cadrul instructajului, demontînd motorul cu ajutorul elevilor, profesorul-maistru le va explica în acelaşi timp cum se curăţă diferitele organe şi mecanisme ale acestuia: mecanismul bielă manivelă, sistemul şi mecanismele de alimentare şi distribuţie, sistemul de răcire, sistemul de transmisie şi direcţie etc. El va da totodată fiecărui elev din grupă atribuţii concrete în complexul de operaţii de demontare, curăţire şi montare a motorului de tractor.

Pe parcursul efectuării instructajului practic introductiv profesorul-maistru trebuie să atragă atenţia elevilor asupra greşelilor pe care aceştia le-ar putea face în timpul exerciţiilor practice din lipsă de atenţie. Aşa, de exemplu, explicîndu-le tăierea metalelor cu ferăstrăul, trebuie să le precizeze bine mişcarea de lucru a ferăstrăului, mişcările încheieturii cotului şi antebraţului, ritmul deplasării ferăstrăului, pentru a-i ajuta să nu obosească repede şi totodată să lucreze cu spor.

Toate explicaţiile şi demonstraţiile practice din cadrul instructajului trebuie să fie clare, să-i ajute pe elevi în însuşirea procedeelor şi mişcărilor de lucru, în coordonarea acestora. Deseori este necesar ca un procedeu de lucru să fie descompus pentru o mai bună înţelegere a lui de către elevi, în elementele care-l compun. Este necesar însă să nu se ajungă la o fărîmiţare inutilă a procedeului, ci să se insiste asupra elementelor sale caracteristice.

In timpul efectuării exerciţiilor practice de către elevi, profesorul-maistru va avea grijă ca cele prezentate de el să nu fie imitate mecanic de către aceştia, urmărind ca ei să priceapă conştient procedeele de muncă.

Instructajul practic individual se realizează de regulă pe parcursul desfăşurării exerciţiilor elevilor, în cadrul atelierelor şcolare sau în cadrul practicii în producţie a acestora, atunci cînd sînt repartizaţi pe lîngă cîte un muncitor care îi instruieşte în mînuirea diferitelor unelte şi maşini-unelte. Acest instructaj constă în a-l învăţa individual pe elev să execute corect procedeele şi operaţiile de producţie, să utilizeze în mod just diferitele unelte, utilajul, materialele şi documentaţia tehnico-industrială cu care lucrează. In acest caz, cel care face instructajul practic (profesorul-maistru, un tehnician din întreprindere, muncitorul pe lîngă care a fost repartizat elevul etc.) va avea grijă să explice, o dată cu aceasta şi ce fel de exerciţiu practic urmează să execute elevul şi să insiste, în cadrul demonstraţiei practice, asupra ritmului fiecărei mişcări impuse de exerciţiul respectiv. La sfîrşitul instructajului individual, elevul trebuie să repete cele arătate. In timpul acesta se vor corecta cu grijă greşelile şi impreciziile elevului în efectuarea exerciţiului.

In timpul instructajului — fie că acesta este introductiv sau curent, frontal sau individual trebuie să se evite încărcarea elevilor cu fapte şi amănunte inutile, care ar complica înţelegerea a ceea ce este principal, urmărindu-se înarmarea elevilor cu priceperile şi deprinderile practice de muncă prevăzute în programa de lucrări practice sau în programa de studiu a maşinilor cu aplicaţii practice.

DAN FLORU
profesor-maistru

Alături de muncitori

Instruirea practică direct în procesul de producţie nu numai că îi ajută pe ucenici în însuşirea temeinică a meseriei, dar se dovedeşte deosebit de rodnică şi în ceea ce priveşte educarea lor comunistă. Contactul nemijlocit şi zilnic cu muncitorii, cu problemele producţiei, îi face pe ucenici să înţeleagă mai bine care este răspunderea lor ca viitori muncitori în industrie, să-şi formeze un punct de vedere just asupra problemelor construcţiei noastre socialiste.

Ucenicii din şcoala noastră sînt instruiţi la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann" din Oraşul Stalin. Colectivul de muncă al uzinelor traduce cu succes în viaţă sarcinile izvorîte din documentele de partid şi de stat privind reducerea preţului de cost, sporirea acumulărilor statului pentru dezvoltarea economiei naţionale şi creşterea nivelului de trai, obţinînd noi succese în creşterea producţiei şi productivităţii muncii, în îmbunătăţirea calităţii tractoarelor fabricate, în folosirea capacităţii utilajelor şi a suprafeţelor de producţie existente. Această activitate rodnică, bogată în rezultate, îmbinată cu interesul pe care-l arată majoritatea muncitorilor pentru calificarea profesională a ucenicilor are o puternică influenţă pozitivă asupra lor.

Mulţi dintre cei care îşi fac practica la sectorul de sculărie al uzinei, bunăoară, se străduiesc să urmeze exemplul tînărului strungar fruntaş în producţie Emil Popescu. E: sînt la curent cu depăşirile de normă ale acestuia, cu economiile realizate de el, îi cer mereu îndrumarea şi sfatul. Emil Popescu găseşte adesea prilej să discute cu ucenicii nenumărate lucruri interesante: despre colectivizarea agriculturii şi contribuţia tractoarelor fabricate în uzinele „Ernst Thälmann" la realizarea ei, despre o nouă carte tehnică de strungărie. Toate acestea se îmbină cu exigenţa tînărului strungar faţă de lucrările ucenicilor şi faţă de studiul lor în şcoală.

Rectificatorul Ion Petcu este şi el unul dintre numeroşii muncitori care se ocupă cu grijă de formarea ucenicilor. De multe ori stă de vorbă cu ei despre tradiţiile de luptă şi succesele în producţie ale muncitorilor uzinei de tractoare.

Muncitorul fruntaş Petcu este în acelaşi timp un ajutor de preţ al profesorilor şcolii în ridicarea nivelului pregătirii ucenicilor. Stăpîn pe cunoştinţe tehnice înaintate, el îi ajută adesea pe tinerii cu care lucrează să-şi clarifice anumite probleme de specialitate şi se preocupă să le asigure în cadrul secţiei condiţii cît mai bune de studiu. Cu aceeaşi grijă se interesează de ucenici şi rectificatorul Ion Gavrilescu, care constituie pentru tineri un exemplu viu de disciplină şi simţ de răspundere în muncă, dînd numai lucrări de cea mai bună calitate, ca şi mulţi alţi muncitori

Această activitate rodnică pentru formarea profesională şi educarea conştiinţei ucenicilor, activitate pe care o îndrumă comitetul de partid de la uzinele „Ernst Thälmann" şi în care muncitorii, tehnicienii şi inginerii sînt îndeaproape sprijiniţi de cadrele didactice, se oglindeşte puternic în comportarea ucenicilor. Aceştia îşi sporesc mereu contribuţia la realizarea planurilor de producţie, dovedesc tot mai mult spirit de răspundere în muncă, sînt disciplinaţi în relaţiile cu membrii colectivului de muncitori şi tehnicieni.

„Ucenicii noştri sînt oameni de nădejde. Cînd le încredinţezi o sarcină, poţi fi sigur că o vor duce la îndeplinire în condiţii bune". Aceasta este părerea unanimă a şefilor de secţie şi maiştrilor din producţie, părere pe deplin îndreptăţită. Ucenicul strungar Ioan Tănăsescu din sectorul sculărie, ucenicul rectificator Gheorghe Tudor din sectorul motoare, ucenicii din sectorul oţelărie, care asigură singuri încărcarea cuptoarelor şi mulţi alţii ca ei nu precupeţesc nimic pentru a contribui la executarea la timp a unor lucrări urgente. Ucenicii din secţiile-şcoală, dornici să contribuie la realizarea de economii, au lucrat un mare număr de piese din deşeuri strînse de ei din uzină.

Din exemplul a numeroşi tineri muncitori, ucenicii înţeleg că, după absolvirea şcolii profesionale, activitatea lor în producţie le deschide larg porţile spre învăţămîntul mediu, spre şcolile de maiştri, spre învăţămîntul superior. Ei îşi dau seama că, aşa cum spunea tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la a doua conferinţă pe ţară a Uniunii Asociaţiilor Studenţeşti, „drumul cel mai sigur... spre o calificare profesională înaltă duce prin şcoala muncii în fabrică, în uzină, în mină, în gospodăria agricolă de stat, în gospodăria agricolă colectivă".

Şcoala aceasta nu este numai şcoala îndemînării profesionale, ci şi şcoala la care se formează o înaltă conştiinţă patriotică socialistă. Iată un exemplu care, fără să iasă din comun, este deosebit de semnificativ.

Pe una din căile de acces către un şantier se oprise, din cauza unei defecţiuni, un tractor UTOS cu două remorci încărcate. Ucenicul tractorist se străduia să dea de cauza defecţiunii. Deodată s-au apropiat de el trei ucenici din ultimul an. S-au pus pe treabă, au încercat piesă cu piesă motorul şi au găsit defecţiunea.

„E înfundată pompa de injecţie".

Făcînd reparaţia, ucenicii au pornit în acelaşi timp să-l mustre pe colegul lor tractorist.

— „Ai un tractor bun, dar trebuie să-l îngrijeşti. Cum ai putut lăsa să se strîngă atîta murdărie la pompă? Uite cît timp ai pierdut din neglijenţă..."

Asemenea tineri crescuţi la şcoala muncii în uzină, care şi-au luat ca model în viaţă activitatea muncitorilor comunişti, fruntaşi în producţie, se dovedesc încă de pe acum constructori de nădejde ai socialismului.

Prof. G. NICOARA şi P. ŞTEFANESCU

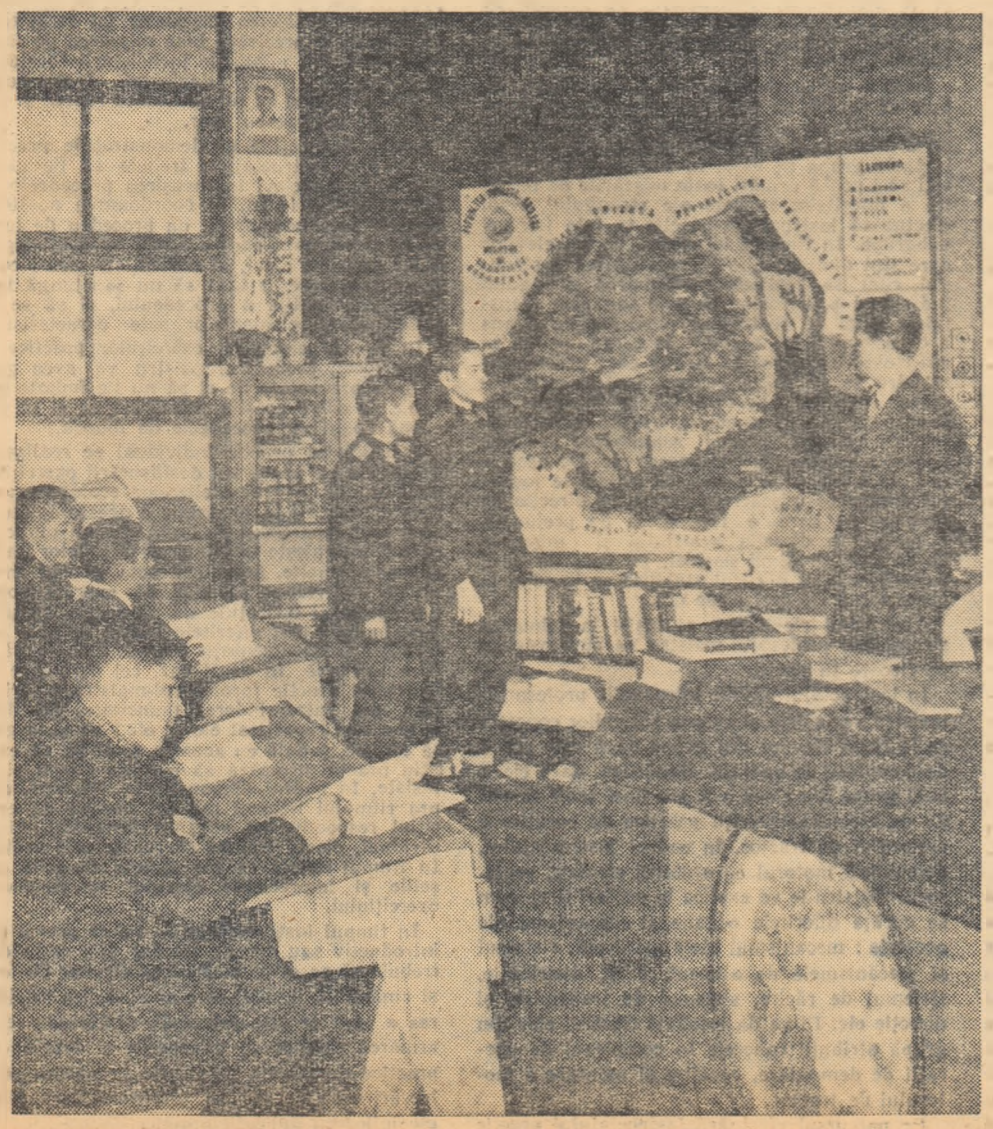

Lecţie de economie politică în cabinetul de ştiinţe sociale al grupului şcolar „Steagul roşu" din Oraşul Stalin

Realizări în practica de producţie

Elevii din anul II al Şcolii agricole din comuna Şoldanu, raionul Oltenița, au obţinut succese însemnate în cadrul practicii în producţie pe care au efectuat-o la G.A.S.-Negoeşti. Ei au lucrat la însilozarea a 3000 kgr. cartofi, la tăierea a 1000 butaşi de răchită necesari împăduririi malului drept al Argeşului şi au sortat peste 3000 bucăţi de viţă de vie.

Cu prilejul practicii în producţie, elevii şcolii, în colaborare cu tinerii săteni din comuna Negoeşti, au organizat trei serbări la căminul cultural. Spectacolele, şi îndeosebi piesa de teatru „Răfuiala" de T. Vornicu, prezentată de elevii şcolii, s-au bucurat de un deosebit succes în rîndul sătenilor.

O. POPESCU
corespondent

Biblioteca şcolii

Şcoala profesională IPROFIL „Gheorghe Doja" din Arad şi-a amenajat de curînd o bibliotecă care cuprinde peste 8000 de volume. Dulapurile pentru cărţi, mesele pentru lectură precum şi numeroasele taburete aflate în biblioteca şcolii au fost confecţionate în întregime de ucenici.

Acum, ucenicii îşi petrec o bună parte a timpului lor liber la bibliotecă, unde se organizează recenzii şi şezători literare. Printre cei mai activi cititori din şcoală se numără Dumitru Gheorghiu, Gh. Herbei, Ioan Ignuţa, Teodor Rotaru, Pavel Dronca, Nicolae Micşa şi mulţi alţii. Peste 20 de ucenici sînt purtători ai insignei de „Prieten al cărţii", alţi 35 fiind înscrişi la concurs şi urmînd să treacă în curînd probele.

AL. S.

Legătura cu producţia verigă de bază a lecţiei

Înarmarea ucenicilor şi elevilor cu cunoştinţe care să ţină seama îndeaproape de cerinţele actuale ale producţiei este o sarcină de bază a predării disciplinelor de cultură tehnică generală şi specială în şcolile profesionale şi tehnice. Este de neconceput însuşirea temeinică a unor legi şi fenomene ştiinţifice în strînsă legătură cu procesele tehnice de producţie fără referirea concretă, în cadrul fiecărei lecţii, la condiţiile care trebuie asigurate pentru aplicarea practică a fenomenelor respective.

Majoritatea profesorilor care predau discipline de cultură tehnică şi de cultură tehnică generală se ocupă chiar din momentul pregătirii pentru lecţie de găsirea celor mai indicate şi reprezentative aplicaţii practice. Din păcate, însă, unele cadre care predau matematica, fizica, chimia, ştiinţele naturale în şcolile profesionale şi tehnice înţeleg formal această importantă sarcină.

Socotind că specificul cunoştinţelor predate de ei asigură „de la sine" legătura cu practica, profesorii respectivi dau o importanţă atît de minoră aplicaţiilor practice încît acestea se pierd undeva între expunerea noilor cunoştinţe şi fixarea cunoştinţelor.

Iată, de pildă, cum îşi desfăşoară destul de frecvent lecţiile unii profesori de fizică tehnică din şcolile profesionale. Pentru ca exemplul să aibă un caracter cît mai concret, am ales una din lecţiile de bază ale acestei discipline, lecţia despre topire şi legile ei.

În expunerea noilor cunoştinţe profesorul care nu acordă suficientă atenţie legăturii cu practica se mulţumeşte să explice fenomenul de topire ca fiind trecerea unui corp din stare solidă în stare lichidă prin absorbţie de căldură, defineşte punctul de topire şi arată că pentru fiecare substanţă cristalizată există la o anumită presiune o anumită temperatură de topire. El explică apoi că în timpul topirii temperatura unui corp cristalizat rămîne constantă şi exemplifică aceasta prin experienţe, topind în eprubete diferite materiale cu punct de topire scăzut: naftalină, parafină etc.

Poate fi socotită satisfăcătoare legătura cu practica, cu producţia, într-o asemenea lecţie? Fără îndoială că nu. Mai mult decît atît: se poate spune că însuşi scopul de bază al lecţiei nu a fost atins, căci ucenicii nu au înţeles clar pentru ce trebuie să-şi însuşească cunoştinţele asupra fenomenului şi legilor topirii. O asemenea lecţie nu stimulează gîndirea creatoare a ucenicilor, solicitîndu-le doar simpla memorare a unor definiţii şi demonstraţii. Dar cum trebuie predată o lecţie de fizică tehnică în care legătura cu practica să fie reală, organică? Am ales, pentru comparaţie directă, predarea unei lecţii cu aceeaşi temă la Şcoala profesională de pe lîngă Complexul C.F.R. Griviţa Roşie. În această lecţie s-a fixat, încă de la alcătuirea planului, scopul predării — însuşirea de către ucenici a fenomenului şi legilor topirii prin aplicaţii în practica de producţie.

Expunerea noilor cunoştinţe s-a desfăşurat în aceeaşi ordine ca şi în primul exemplu, dar fiecare definiţie, lege şi demonstraţie a fost ilustrată cu exemple din producţie. De pildă, la definirea fenomenului de topire profesorul s-a referit la topirea plumbului şi a cositorului, arătînd în acelaşi timp că încălzirea acestor corpuri în creuzete demonstrează că topirea se efectuează pe baza absorbţiei de căldură.

Desigur, aceasta nu este încă suficient pentru a realiza o strînsă legătură a lecţiei cu practica, pentru a-i orienta pe ucenici în procesele practice de producţie. Profesorul a căutat, de aceea, să adîncească problemele pe baza cunoaşterii de către ucenici a punctelor de topire — pentru cositor 232° C, pentru cupru 1.082° C, pentru plumb 327° C, pentru aluminiu 658,7° C, — efectuînd împreună cu ei o serie de aplicaţii practice. Le-a explicat, de pildă, prepararea bronzurilor cu cositor, la care există un mare decalaj între punctele de topire ale celor două metale, atrăgîndu-le atenţia că pentru aliere acestea nu se topesc niciodată împreună, căci pînă se topeşte cuprul cositorul se oxidează, adică trece în zgură.

Lecţia a fost predată în strînsă legătură cu specialitatea de mecanici de locomotive. În tehnica din acest sector se folosesc multe materiale de antifricţiune pentru prepararea compoziţiei cu punct jos de topire, cum este compoziţia utilizată în confecţionarea palierelor, precum şi materiale de antifricţiune cu punct ridicat de topire, cum sînt compoziţiile folosite pentru lagăre. De aceea profesorul a arătat că pentru astfel de compoziţii trebuie alese întotdeauna metalele cu puncte de topire apropiate de cel cerut materialului de antifricţiune care va rezulta, respectiv plumbul pentru prepararea compoziţiei de bahnmetal, cositorul pentru prepararea compoziţiei 83 etc. Pentru prepararea materialelor de antifricţiune cu punct ridicat de topire se vor alege, de exemplu, cuprul şi aluminiul pentru bronzurile din care se fac cuzineţii pentru locomotive, vagoane etc.

Apoi li s-a explicat ucenicilor că atunci cînd avem nevoie de materiale uşor fuzibile pentru siguranţe electrice, siguranţe la cazane industriale, la cazane de locomotivă, la instalaţii de stins incendiile etc. se vor utiliza materiale cu puncte joase de topire, din care prin aliere se obţin compoziţii cu punctul de topire mai scăzut decît elementele componente. De exemplu, compoziţia formată din 50% bismut, 30% plumb şi 20% staniu are punctul de topire la 90° C.

La prima vedere s-ar părea că o asemenea tratare a lecţiilor de fizică ar duce la predarea unor cunoştinţe de tehnologie în locul predării unor cunoştinţe de fizică tehnică. Această părere este total greşită. Explicarea fenomenelor şi legilor fizice prin exemple şi aplicaţii concrete, legate de producţie este singura cale sigură pentru atingerea scopului predării acestei discipline: folosirea în producţie a noţiunilor învăţate şi nu simpla reţinere a definiţiilor şi cifrelor.

Explicînd şi demonstrînd fenomenele şi legile fizice cu ajutorul elementelor practice întîlnite zilnic în procesul de producţie din fabrici şi uzine, în aşa fel încît ucenicii să înţeleagă că la baza oricărui proces tehnologic stă un fenomen fizic sau chimic, vom reuşi nu numai să determinăm însuşirea temeinică a acestor fenomene şi legi, ci şi atingerea scopului practic al predării lor.

Aceste considerente ne determină să susţinem necesitatea introducerii obligatorii în lecţiile de fizică, chimie, ştiinţele naturale, matematică, desen etc. a unor aplicaţii practice ale cunoştinţelor predate. Astfel profesorul va avea mereu în vedere acest obiectiv de bază al lecţiei, va căuta forme noi de legare a cunoştinţelor teoretice de practică, iar lecţiile vor cîştiga în interes şi deci vor atrage participarea mai activă a fiecărui ucenic.

Ing. GH. GALAŢEANU

De curînd a fost inaugurată sala de festivități a Școlii medii „C. A. Rosetti" din București. Iată echipa de dansuri a școlii în timpul spectacolului prezentat cu acest prilej.

Răspundem cititorilor

Un profesor din raionul Turda a împlinit un stagiu în învățămînt de 4 ani la data de 15 septembrie 1959. În vara anului 1959 a urmat cursurile de perfecționare și a obținut calificative de „foarte bine" la toate obiectele. Întreabă la ce categorie de salarizare are dreptul și dacă trebuie să se prezinte la examenul de definitivat.

— În aceste condiții profesorul beneficiază de adăugarea unui an în plus la vechime pe baza absolvirii cursurilor de perfecționare cu calificative „foarte bine". Cu acest an el a dobîndit astfel o vechime în învățămînt de 5 ani la data de 15 septembrie 1959, deci după data de 1 august 1959. În această situație, întrucît nu avea o vechime în învățămînt de cel puțin 5 ani la data aplicării Hotărîrii nr. 1059, este obligat să se prezinte la examenul de definitivat. Pînă la obținerea gradului definitiv el are dreptul la salarizare cu salariul prevăzut pentru categoria „stagiar", grupa 0—3 ani.

Care sînt condițiile de prezentare la examenele de definitivat sau gradul II și în ce constau acestea?

— Cititorii găsesc lămuriri în această privință în numărul 8 (36) — Seria A — al Buletinului Ministerului Învățămîntului și Culturii. În acest număr sînt publicate: Proiectul preliminar de regulament privind instituirea și acordarea gradelor didactice educatoarelor, învățătorilor și profesorilor din instituțiile de educație, instituțiile preșcolare, din învățămîntul general, pedagogic, profesional, tehnic, școlile agricole și de meserii; Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii pentru aplicarea Hotărîrii Consiliului de Miniștri al R.P.R. nr. 1450/1959 referitor la înființarea și organizarea unui curs special cu durata de 2 ani pentru pregătirea cadrelor didactice care predau în învățămîntul elementar (clasele V—VII) și care nu au calificarea corespunzătoare: Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii cu privire la predarea limbii materne pentru elevii de diferite naționalități care frecventează școlile cu limba de predare română și a orelor de limbi occidentale la clasele a VI-a și a VII-a; Instrucțiunile preliminare ale Ministerului Învățămîntului și Culturii cu privire la sistemul unic de evidență pentru cadrele didactice din instituțiile preșcolare, învățămîntul general, pedagogic, artistic, profesional, tehnic, școli agricole, de meserii și din instituțiile de educație. Buletinul mai cuprinde și diferite alte ordine ale Ministerului Învățămîntului și Culturii și anularea unor certificate și diplome pierdute.

INSPECȚIA SPECIALA pentru acordarea gradelor didactice

(Urmare din pag. 1)

gîndirii logice și educarea trăsăturilor de caracter ale acestora, tactul lui pedagogic, ținuta pe care o are în timpul lecțiilor, atitudinea lui față de elevi, stilul său de muncă, dacă este pentru elevi un exemplu demn de urmat. De asemenea, inspectorul va urmări în ce măsură profesorul cunoaște și traduce în viață hotărîrile de partid și de stat cu privire la învățămînt și regulamentele și instrucțiunile privind desfășurarea activității școlare, contribuția lui la generalizarea învățămîntului de 7 ani, la ridicarea calitativă a muncii instructiv-educative în învățămîntul seral și la pregătirea fiilor oamenilor muncii, felul cum colaborează cu organizațiile de tineret și cu părinții pentru îmbunătățirea muncii din școală etc.

Cercetînd activitatea social-culturală și obștească a învățătorilor și profesorilor inspecția va urmări în ce măsură își îndeplinesc ei sarcinile trasate în această privință lucrătorilor din învățămînt de către partid și guvern, sarcini izvorîte cu claritate din cuvîntarea rostită la Congresul învățătorilor de către tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej și din numeroase alte documente de partid și de stat. Inspecția specială trebuie să constate, deci, modul în care cadrele didactice contribuie la realizarea importantelor obiective ale revoluției culturale și ale construcției socialismului în patria noastră, la popularizarea și traducerea în viață a hotărîrilor de partid și de stat cu privire la dezvoltarea economiei naționale pe calea socialismului și, în special, pentru transformarea socialistă a agriculturii, formarea conștiinței comuniste a maselor prin popularizarea cunoștințelor științifice și propaganda ateistă, informarea lor asupra problemelor de politică internă și internațională. Pentru aceasta inspecția va cuprinde activitatea în cercurile de cultură generală și profesionale, activitatea artistică și sportivă, activitatea la bibliotecile populare și în organizațiile de masă locale etc. Se va lua, de asemenea, în considerare munca învățătorilor și profesorilor pentru mobilizarea elevilor și a cetățenilor la diferitele acțiuni patriotice, de înfrumusețare a orașelor, întreținerea parcurilor, ridicarea de construcții școlare, strîngerea fierului vechi, a plantelor medicinale, a recoltei etc.

O altă latură importantă a muncii cadrelor didactice care va fi analizată de organele de control cuprinde activitatea științifică, concretizată în diferite studii, articole publicate, manuale sau lucrări prezentate în cadrul societăților științifice, la sesiuni de comunicări științifice, de lecturi pedagogice, consfătuiri etc. și care au fost apreciate favorabil. Se va stabili măsura în care aceste lucrări sînt rezultatul unei cercetări științifice personale și dacă ele contribuie la rezolvarea problemelor pe care le pune învățămîntul în etapa actuală ori la progresul științei, artei sau literaturii noastre noi. Conținutul și scopul acestor lucrări pot fi considerate, după caz, ca făcînd parte dintr-una sau alta din laturile activității cadrelor didactice, în funcție de tematica lor și de efectul avut.

Pentru a putea realiza inspecții cît mai complete într-un timp scurt (trei, cel mult patru zile pentru fiecare învățător sau profesor), este necesar ca organele de control să desfășoare o serioasă muncă de pregătire prealabilă. Aceasta se referă atît la perfecta cunoaștere a disciplinelor predate de cei inspectați, cu cele mai noi probleme de specialitate, cît și la organizarea inspecției. Este necesar să fie alcătuite planuri de desfășurare a inspecțiilor, care trebuie să cuprindă toate datele cu privire la activitatea ce urmează să fie studiată și să fie completate cu programul sau graficul inspecției pe zile și ore, din momentul în care inspectorul ia contact cu școala și cu conducerea ei.

Directorul școlii este un ajutor prețios pentru inspector în planificarea riguroasă a timpului; el îi poate da informații în legătură cu învățătorul sau profesorul inspectat, îi pune la dispoziție toate documentele școlare și-i recomandă persoanele care-l pot sprijini într-o caracterizare cît mai exactă a activității învățătorului sau profesorului în școală și în societate. Un plan de inspecție întocmit după o serioasă și amănunțită gîndire, cuprinzînd obiectivele și conținutul lor, metodele și procedeele folosite pentru fiecare activitate în parte, cu repartizarea judicioasă a timpului, constituie un instrument important în buna desfășurare a inspecției speciale.

Întrucît studierea activității celui inspectat cu feluritele ei aspecte, trebuie să ducă la o caracterizare precisă și obiectivă, cel care execută această muncă are datoria să folosească metode și procedee cît mai variate. Fără îndoială că cea mai bună metodă de cercetare în această situație este observarea directă, care se realizează prin asistența la lecții și la alte activități din școală sau extrașcolare ale profesorului sau învățătorului în rîndul elevilor ori în mijlocul populației, în cadrul instituțiilor de cultură, în întreprinderi, pe ogoare etc. În afară de observare, se folosește metoda convorbirilor cu cel inspectat și cu diferite organe de conducere din școală și din afara ei: cu directorul școlii, cu secretarul organizației de partid, cu conducătorii organizațiilor de masă și de tineret, cu directorul căminului cultural, cu directorul casei de cultură raionale, al bibliotecii raionale sau sătești etc. Convorbirile nu trebuie să aibă un caracter întîmplător sau spontan, ci trebuie să decurgă în mod planificat, să aibă un conținut precis. Metoda observării și cea a convorbirilor trebuie să fie susținute și întărite de cercetarea materialului documentar și social-cultural, din care fac parte: planul general al școlii, caietul directorului de asistență la lecții, procesele verbale ale consiliului pedagogic, ale comisiei metodice și cabinetului pedagogic al școlii, ale organizației sindicale și ale celorlalte organizații de masă, registrul de activitate de la căminul cultural sau de la bibliotecă, planificarea calendaristică, planurile de lecții, planul muncii educative (pentru cei ce sînt și diriginți), caietele de teme și compuneri ale elevilor etc. Atunci cînd necesitatea unei bune documentări o cere, se mai pot folosi și alte procedee, cum ar fi controlul direct și indirect, oral și scris, chestionarul etc. În folosirea metodelor de cercetare, grija organelor de control trebuie să se îndrepte asupra modului de îmbinare a lor, astfel încît să se sprijine și să se verifice unele pe altele pentru a se ajunge la constatări cît mai judicioase în legătură cu fiecare activitate a celui inspectat. Observarea directă avînd un rol preponderent în efectuarea inspecției, trebuie folosită cît mai mult și în cercetarea activităților de cerc, a orelor de diriginție, a vizitelor-lecții în întreprinderi etc.

Pentru a ajuta organelor de control în stabilirea concluziilor, se impune ca notarea observărilor să se realizeze în mod sistematic, pe măsură ce se desfășoară inspecția, pe obiective, în ordinea în care acestea apar în planul de inspecție și vor fi analizate în documentul final.

Inspecția se încheie prin ședința de analiză, care are loc în școală, în prezența celui inspectat, a directorului și a altor organe de conducere din școală.

Ținînd seama de faptul că acordarea gradelor didactice se integrează în mod organic în sistemul de perfecționare a muncii lucrătorilor din învățămînt, inspecția specială nu trebuie să se limiteze numai la constatarea activității celui în cauză, ci trebuie să constituie un prețios sprijin pentru ridicarea substanțială a calității muncii lui. De aceea, ea nu poate fi lipsită de caracterul de îndrumare.

Constatînd aspectele pozitive și negative în fiecare latură a activității învățătorilor și profesorilor, inspecția specială trebuie să prilejuiască o analiză aprofundată a cauzelor care determină lipsurile și a căilor de lichidare a acestora, să se termine cu îndrumări pentru continua îmbunătățire a muncii. Bineînțeles, în cazul inspecției speciale, pentru a da posibilitate celui inspectat să-și desfășoare sistemul său propriu de muncă și pentru a nu-l deruta, acțiunea de îndrumare nu se va desfășura paralel cu cea de cercetare, cum se întîmplă în mod obișnuit, ci în partea ultimă a ședinței finale de analiză a inspecției. Ședința finală începe prin autoanaliza profesorului sau învățătorului și se termină cu concluziile inspectorului, care scoate în evidență părțile pozitive și dă îndrumări pentru înlăturarea lipsurilor. Modul cum se desfășoară această ședință are o deosebită importanță. Prin concluziile sale, prezentate pe un ton tovărășesc dar ferm, inspectorul face celui inspectat o caracterizare susținută pe fapte, iar prin îndrumările pe care i le dă contribuie la îmbunătățirea calității muncii lui și, deci, a activității din școală și a învățămîntului în general. Unele eventuale contradicții trebuie să fie rezolvate pe loc, pentru ca cel ce a fost inspectat să rămînă convins asupra sarcinilor sale de viitor.

Întreaga activitate desfășurată în pregătirea și efectuarea inspecției trebuie să conducă în mod organic la întocmirea documentului oficial — procesul verbal — în care se înregistrează toate concluziile stabilite și verificate pe parcurs prin metodele amintite. Redactarea lui trebuie să fie clară, precisă, principială și obiectivă, cu afirmații bine argumentate și logic închegate, astfel încît notarea — parțială și finală — să apară ca o concluzie firească a conținutului caracterizării cuprinse în procesul verbal de inspecție.

Din cele expuse se desprind cu toată certitudinea, pe de o parte, locul important pe care-l are inspecția specială în acțiunea de acordare a gradelor didactice și, pe de altă parte, rolul ei îndrumător pentru activitatea multiplă a cadrelor din învățămînt.

O răspundere deosebită revine, pentru efectuarea în bune condițiuni a inspecției speciale, directorilor de școli, care sînt obligați să-și cunoască bine cadrele, să desfășoare o amplă activitate de îndrumare și control prin asistențe la activități și prin consemnarea observărilor, să pună în ordine și să întrețină cu grijă toate documentele școlare în care se oglindește activitatea cadrelor didactice, să poată face oricînd o caracterizare justă, care să concorde cu realitatea, pentru oricare din lucrătorii școlii. Cadrele institutelor de perfecționare și inspectorii de la secțiile de învățămînt și cultură trebuie să-și planifice cu precizie sarcinile de inspecție și să caute, pe baza experienței pe care o vor acumula, forme noi, superioare pentru îndrumarea permanentă a învățămîntului și pentru o cît mai exactă cercetare și caracterizare a muncii din școli.

Este deci o cerință imperioasă pentru organele de îndrumare și control să se preocupe cu grijă de pregătirea temeinică a inspecțiilor speciale și să se facă o analiză aprofundată și principială a activității învățătorilor și profesorilor inspectați. În felul acesta inspecțiile speciale vor constitui un prețios sprijin pentru îmbunătățirea muncii cadrelor didactice, vor face să sporească simțul lor de răspundere și contribuția pe care o aduc la educarea comunistă a tineretului și la ridicarea nivelului cultural al maselor populare.

OPTZECI DE TONE

(Urmare din pag. 1)

dai la fiecare pas — s-au adunat din nou tone, zeci de tone care au luat drumul oțelăriilor de la Hunedoara și Reșița.

Și astfel bilanțul alcătuit la sfîrșitul primei etape a acțiunii de colectare a fierului vechi a situat pe unul din primele locuri un concurent căruia nu i se acordau la început prea multe șanse: „Școala medie Gh. Lazăr". Cu atît mai mare a fost bucuria elevilor școlii atunci cînd au primit diploma de onoare a Comitetului orășenesc București U.T.M. pentru merite deosebite în colectarea fierului vechi.

Nimeni însă nu s-a mulțumit cu laurii primei victorii cucerite. De la începutul acestui an au mai fost strînse aproape 15 tone de fier vechi. Asaltul îl dau acum cei din clasa a VIII-a, hotărîți să cucerească drapelul de clasă fruntașă la colectarea fierului vechi.

În biroul tovarășei Aurelia Cimpoieru, secretara organizației U.T.M. a școlii, am asistat la elaborarea unui adevărat plan de bătălie.

„Comandanții" — secretarii organizațiilor U.T.M. pe clase — primeau instrucțiuni și dădeau sugestii în legătură cu viitoarele acțiuni de colectare a fierului vechi.

— Noi vom porni către șantierele din dreptul Academiei Militare — spuneau cei dintr-a VIII-a.

— Iar noi vom relua cartierele și străzile în care am fost anul trecut. Poate s-au mai adunat între timp lucruri nefolositoare — arătau cei dintr-a X-a.

Elevii Școlii medii „Gh. Lazăr" își continuă fără răgaz acțiunea patriotică.

Pilda fruntașilor în acțiunea de colectare a fierului vechi rodește puternic în fiecare din școlile de pe cuprinsul țării. Materializat în oțel, rodul acestor strădanii va face să înflorească mai bogată viața noastră nouă.

Munca în producție
mijloc de educare a elevilor

A trecut un an de la adoptarea de către Sovietul Suprem al U.R.S.S. a legii cu privire la întărirea legăturii învățămîntului cu viața și la continua dezvoltare a învățămîntului public. Colectivele pedagogice din școlile de cultură generală, ajutate de întreaga societate sovietică, au și dobîndit unele succese în ridicarea nivelului instruirii și educației elevilor. Strînsa legătură a instruirii și educației cu practica construcției comuniste a devenit principiul conducător în munca pedagogilor. Experiența școlilor arată că îmbinarea învățămîntului cu munca în producție a elevilor creează condiții pentru continua îmbunătățire a metodelor de educare comunistă a tineretului.

Dacă înainte unii pedagogi își desfășurau munca educativă îndeosebi în școală, la „orele de clasă", acum ei merg în întreprinderi, studiază istoricul acestora, prezentul și viitorul lor, se familiarizează cu organizarea producției și cu tehnologia, iau legătura cu cadrele de muncitori, ingineri și tehnicieni, cunosc specificul profesiunilor pe care și le însușesc elevii. Aceasta aduce multe elemente noi în conținutul activității diriginților. In planurile acestora a apărut o rubrică nouă — „Legătura cu organizațiile obștești din întreprinderi, cu muncitorii și comsomoliștii". Dirigintele I.F Davidov (Școala nr. 7 din Stalingrad), de pildă, a prevăzut în această nouă rubrică a planului său următoarele sarcini: 1) Voi vizita întreprinderea pentru a mă interesa de munca elevilor, de comportarea lor. Voi discuta periodic cu maiștrii și muncitorii din secții atitudinea elevilor față de muncă, față de utilaj și față de viața uzinei. 2) Voi cere elevilor să redacteze o istorie a uzinei. Voi acorda o atenție deosebită studierii activității brigăzilor de muncă comunistă și perspectivelor de dezvoltare a întreprinderii. 3) Voi recomanda elevilor să participe la competițiile de atletică ușoară și la activitatea artistică din uzină. Voi întări legătura permanentă a organizației de comsomol a școlii cu comitetele de comsomol din secții. 4) Voi acorda ajutor comsomoliștilor din uzină care urmează cursurile de cultură generală. 5) Voi pregăti pe elevi, împreună cu organizația sindicală din întreprindere, pentru intrarea în rîndurile membrilor de sindicat

Cunoașterea producției și a muncitorilor constituie prima condiție necesară pentru asigurarea unei influențe educative unitare a pedagogului și a mediului de producție asupra elevilor. Dar simpla cunoaștere nu este suficientă pentru realizarea unei asemenea unități. Este necesar ca,pe lîngă faptul că ține seama de factorii obiectivi ai educației în procesul muncii în producție, activitatea educativă a pedagogului să-și intensifice acești factori, să le dea o orientare pedagogică. In acest scop numeroși diriginți din școlile cu instruire în producție organizează întîlniri ale elevilor cu membrii brigăzilor de muncă comunistă, cu inovatorii și cu fruntașii în producție, discuții pe teme interesante pentru elevi, cum sînt: „Munca l-a făcut pe om", „Munca creează bogățiile materiale și spirituale ale societății", „Atitudinea nouă față de muncă în Țara Socialismului", „Brigăzile de muncă comunistă", „Progresul tehnic în țara noastră" etc. In organizarea acestor discuții sînt atrași și muncitori inovatori, ingineri, savanți.

In multe școli profesorii își desfășoară munca educativă în rîndurile elevilor sprijinindu-se pe organizațiile de comsomol și sindicale din întreprinderi. Aceasta înlesnește îmbinarea organică a influenței educative a mediului muncitoresc și a acțiunilor pedagogice ale școlii și ale profesorilor. Organizațiile comsomoliste din producție își organizează activitatea după exemplul tradițiilor înaintate ale clasei muncitoare și sînt inițiatoarele multor acțiuni remarcabile. Diriginții, de comun acord cu comitetele de comsomol din întreprinderi îi includ pe elevi în lupta pe care o desfășoară comsomoliștii pentru economii. Exemplul personal al muncitorilor comsomoliști arată elevilor cum obțin aceștia produse peste prevederile planului, cum luptă pentru scăderea prețului de cost al producției. Muncitorii tineri caută împreună cu elevii posibilitățile de sporire a economiilor. Elevii nu numai că participă, pe măsura puterilor lor, la realizarea de economii, dar — ceea ce este și mai important — ca rezultat al acestei acțiuni ei încep să mînuiască cu mai multă grijă uneltele de muncă și se străduiesc să realizeze economii de materiale, văd cu ochii lor că economia de materiale și materii prime realizată de fiecare muncitor contribuie într-o măsură însemnată la obținerea de produse peste prevederile planului.

Organizațiile de comsomol și sindicale din întreprinderi și din școli organizează manifestări comune ale artiștilor amatori, competiții sportive, marșuri turistice, acțiuni comune pentru păstrarea ordinei, discuții asupra cărților nou apărute, asupra filmelor. Aceasta face ca elevii să se apropie de tinerii muncitori, de acțiunile organizate în întreprinderi și intensifică influența educativă a colectivelor muncitorești.

Nu mai puțin importantă pentru realizarea unei influențe educative unitare în procesul muncii în producție este activitatea comună a profesorilor și a maiștrilor din producție. Aceasta înlesnește folosirea eficientă în scopuri educative a unor asemenea laturi ale producției cum sînt întrecerea socialistă, activitatea brigăzilor de muncă comunistă etc. Intrecerea comunistă din întreprinderi constituie nu numai un mijloc de ridicare a productivității muncii, ci și un mijloc de educare a elevilor în spiritul colectivismului, al prieteniei, al ajutorului reciproc tovărășesc. Lucrînd împreună cu colectivele de muncitori, elevii văd cu ochii lor că întrecerea prilejuiește un avînt general în muncă, contribuind mult la perfecționarea proceselor tehnologice, la scăderea prețului de cost al producției, la depășirea planurilor și normelor de muncă, la economia de materiale și utilaje, la lupta împotriva rebuturilor etc. Discuțiile colective și luarea angajamentelor constituie pentru elevi un exemplu de spirit colectiv, de critică și autocritică tovărășească.

Elevii dobîndesc deprinderi de comportare justă în colectiv încă din primele zile de școală. Munca în întreprinderi face să se îmbogățească și să se adîncească mereu aceste calități morale dobîndite de ei.

Organizarea justă a instruirii în producție presupune o astfel de comportare a elevilor în colectiv, încît activitatea fiecăruia dintre ei să se unească cu activitatea muncitorilor și să fie subordonată aceluiași scop general. Ținînd seama de aceasta, colectivele pedagogice ale școlilor cu instruire în producție se străduiesc ca, împreună cu muncitorii, să creeze astfel de situații, încît elevii să simtă că lucrează alături de tovarăși, să fie în stare să-i ajute pe aceștia cînd întîmpină vreo dificultate. La rîndul lor, elevii care au fost ajutați trebuie să fie întotdeauna gata să dea și ei înșiși ajutor celorlalți. Numai printr-o astfel de atitudine reciprocă se creează încrederea, precizia în muncă.

Normarea, evidența și aprecierea muncii elevilor constituie, de asemenea, un mijloc important pentru educarea lor în spiritul unei atitudini conștiente față de muncă, în spiritul răspunderii față de sarcina încredințată, îi stimulează în lupta pentru ridicarea productivității muncii. Fără evidența și aprecierea muncii nu este posibil să se stabilească cantitatea și calitatea activității desfășurate de elevi și, mai ales, nu se pot compara rezultatele muncii. Fără aceasta, maiștrii și diriginții ar fi lipsiți de posibilitatea de a folosi astfel de procedee importante de influențare educativă cum sînt recompensa și blamul. Tocmai o astfel de organizare a muncii creează condiții și pentru folosirea întrecerii socialiste ca mijloc de educare a elevilor în procesul muncii.

Activitatea elevilor în sfera producției materiale aduce schimbări și în conținutul muncii cu părinții. In propaganda pedagogică în rîndurile părinților se lămuresc asemenea teme cum sînt: „Fenomene noi în viața elevilor-muncitori", „Cum să-i ajutăm pe elevii-muncitori la învățătură și în muncă" etc. La Școala nr. 7 din orașul Pervouralsk s-a desfășurat cu succes o consfătuire cu părinții pe tema „Educarea elevilor în școală, în întreprinderi și în familie". Experiența școlilor arată că trecerea la instruirea în producție a elevilor nu face să scadă însemnătatea vechilor forme de muncă cu părinții, dar conținutul acestora devine într-o măsură însemnată un conținut nou.

Legătura strînsă a învățămîntului cu munca elevilor dă procesului educativ o orientare justă, face să crească mult valoarea și însemnătatea lui.

P. R. ATUTOV
cercetător științific la Institutul metodelor de învățămînt al Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R.

(Din „Sovetskaia Pedagoghika" nr. 1/1960 — articol prescurtat)

Pregătirea cadrelor pentru mecanizarea agriculturii constituie o preocupare de frunte a învățămîntului profesional și tehnic din R.P. Chineză. In fotografie, o lecție despre conducerea tractorului la Școala agricolă din provincia Tsiansu.

Din toată lumea

Intre 15 și 19 ianuarie la Camaien, suburbie a orașului Conakry (Guineea), au avut loc ședințele comitetului de pregătire pentru convocarea celei de-a treia conferințe mondiale a lucrătorilor din învățămînt.

Comitetul de pregătire a adoptat hotărîrea de a convoca cea de-a treia conferință mondială a lucrătorilor din învățămînt la Conakry între 25 și 29 iulie 1960 și de a adresa tuturor țărilor chemarea de a participa la lucrările conferinței.

După ultimele date statistice, publicate la începutul acestui an, numărul școlilor din învățămîntul de cultură generală din Varșovia este de 324, al școlilor profesionale de 187, iar al institutelor de învățămînt superior de 14.

In acest an școlar, în R.P. Ungară a luat un mare avînt învățămîntul cu caracter practic. Acesta a fost introdus în ultimele patru clase ale tuturor școlilor de cultură generală.

Începînd din anul școlar 1959—60, 161 de școli medii au introdus cu titlu de experiență o zi pe săptămînă de muncă în producție. De asemenea a fost creat un nou tip de școală medie care dă elevilor pe lîngă pregătirea de cultură generală, și o calificare într-o meserie productivă.

Ziarul uruguayan „Correio de Mana" relatează că profesorul Francisco Lima a declarat, în cadrul celui de-al VI-lea Congres național al reprezentanților institutelor particulare de învățămînt că în Brazilia 4.000.000 de copii care au între 7 și 11 ani nu învață carte din cauza lipsei de școli.

Sărbătoarea poporului indian

La 26 ianuarie, poporul indian și-a sărbătorit cel mai mare eveniment în istoria sa — intrarea în vigoare a constituției țării și proclamarea Republicii India.

Există în Bombay, în port, un monument pe care l-au ridicat englezii: „Poarta Indiei". Pe aici a intrat pe pămîntul Indiei primul soldat colonial englez. Aceasta a însemnat începutul unei perioade grele, întunecate pentru poporul cu un trecut milenar. O lungă robie colonială, de aproape 200 de ani, a stors marile bogății ale Indiei, a adus oprimarea maselor populare și a sugrumat o cultură cu vechi tradiții. Sub călciiul soldatului colonial britanic, India a ajuns o țară înapoiată, cu un foarte scăzut nivel de trai. Frate bun cu exploatarea și mizeria, analfabetismul făcea ravagii în întreaga țară. India se număra printre țările cu cel mai mare procent de analfabeți din lume. Colonialiștii distruseseră, o dată cu venirea lor, vechiul sistem de învățămînt indian și introduseseră învățămîntul în limba engleză. Acest învățămînt — la care aveau acces un număr extrem de mic de indieni — avea ca scop pregătirea unor funcționari supuși ai administrației coloniale britanice

Astăzi, „Poarta Indiei" din Bombay simbolizează și altceva decît instaurarea colonialismului. Pe sub această poartă, cu cîțiva ani în urmă, și-a luat tălpășița ultimul soldat colonial britanic. Pentru totdeauna au fost scuturate cătușele asupririi coloniale. Poporul indian, cucerindu-și independența și mai apoi proclamîndu-se republică, a pornit pe un drum propriu de dezvoltare economică și socială. Republica India duce o politică de pace și colaborare internațională, de sprijinire a luptei de eliberare națională a popoarelor din Africa și Asia.

După eliberarea de sub jugul colonial, guvernul indian a dat o mare atenție dezvoltării învățămîntului. La puțin timp după proclamarea Republicii a fost elaborat un vast „program național de bază", care prevedea introducerea învățămîntului obligatoriu și gratuit pentru toți copiii între 6—15 ani, organizarea unui sistem de educație socială, îmbunătățirea și extinderea învățămîntului tehnic precum și reorganizarea învățămîntului superior. Ca sarcină de prim ordin s-a impus dezvoltarea învățămîntului pentru copiii între 6—15 ani. Evident, în condițiile foarte grele moștenite de la regimul colonial, generalizarea învățămîntului se realizează treptat și destul

Tînără indiană cîntînd la unul din instrumentele populare tradiționale.

de greu. Au fost obținute totuși succese importante. Anul acesta au fost cuprinși în școli aproximativ 60 la sută din copiii de vîrstă școlară. Conform prevederilor, pînă în 1966, adică pînă la sfîrșitul celui de al treilea plan cincinal al Indiei, se vor crea posibilități largi pentru școlarizarea copiilor.

In anii de după eliberarea de sub jugul colonial s-au dezvoltat și celelalte grade de învățămînt. A fost introdus învățămîntul în limbile indiene. S-au înființat școli, institute de învățămînt superior și institute de calificare și perfecționare care pregătesc cadre didactice.

Eforturile guvernului indian în domeniul învățămîntului sînt menite să lichideze înapoierea culturală în care a fost ținută India de către colonialiști și să ducă mai departe tradițiile milenarei culturi indiene.

Poporul romîn urează poporului indian, cu prilejul celei de a 10-a aniversări a proclamării republicii, noi succese în dezvoltarea țării, în lupta pentru pace și colaborare internațională.

AL. I. V.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1 Telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București, Piața Scînteii.